

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe. Email, sec. XX, Palatul Patriarhal din București.

DIN SUMAR:

- COMUNICAT.....(p. 2)
- Un Doctor Honoris Causa de Cluj -
Decan la Holy Cross – **PR. PROF. UNIV. DR. IOAN CHIRILĂ**.....(p. 2)
- Nevoia de curăție – **† PS BENEDICT BISTRÎTEANUL**.....(p. 3)
- Grandvilocvență și lașitate – **EUGEN-ADRIAN TRUȚA**.....(p. 3)
- O statistică sociologică valoroasă
– **PROF. UNIV. DR. MIRCEA GELU BUTA**.....(p. 4)
- Seară culturală și dublă lansare de carte – **DARIUS ECHIM**.....(p. 5)

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Purtători de biruință în lupta cu păcatul

Lă sărbătorim pe 23 aprilie pe Sfântul Gheorghe, purtătorul de biruință. Modelul lui e dinamizator pentru noi, cei ce avem răvnă puțină în luptă cu păcatul. Sfântul Apostol Pavel ne reproșează: „În lupta voastră cu păcatul, nu v-ați împotrivit încă până la sânge” (Evrei 12, 4).

În troparul sărbătorii este rezumată această luptă cu păcatul: „Cu nevoință bună te-ai smerit prin credință, purtătorule de chinuri al lui Hristos, și păgânătatea chinuitorilor ai muștrat, și jertfă bineprimită lui Dumnezeu te-ai adus. Pentru aceasta și cunună de biruință ai luat; și cu rugăciunile tale, sfinte, tuturor le dai iertare de greșeli”¹.

A trăit pe vremea împăratului Dioclețian, ostaș viteaz și chipeș, dar n-a vrut să se lepede de Hristos. Urmarea? I s-a tăiat capul. Era a zecea prigoană împotriva creștinilor. Liturgic, în ziua pomenirii sale, spunem: „Ca pe un viteaz între mucenici, purtătorule de chinuri Gheorghe, adunându-ne astăzi te laudăm pe tine. Căci călătoria ai săvârșit, credința ai păzit și ai luat de la Dumnezeu cununa biruinței tale. Pe care roagă-L să mântuiască de stricăciune și din primejdii pe cei ce săvârșesc cu credință pururea cinstită pomenirea ta”².

Sfântul Ștefan cel Mare, în multe lupte ce le-a purtat cu necredincioșii, avea în fața oștirilor steagul pe care era zugrăvit Sfântul Gheorghe răpunând balaurul. Acest steag biruitor, care poate fi văzut și astăzi, l-a dăruit Sfântul Ștefan Mănăstirii Zografu de la Sfântul Munte Athos.

Datorită mării evlavii pe care credincioșii i-o poartă, multe localități îi poartă numele, precum și un braț al Dunării, iar forțele terestre îl au ca ocrotitor. Și e de folos lucrul acesta într-o lume în care oamenii sunt din ce în ce mai slăbănogi în lupta pentru bine și mai covârșiți de mulțimea patimilor și răutăților.

Fiind și într-o perioadă a Postul Mare, atletismul duhovnicesc al Sfântului Gheorghe ar trebui să ne însoțească pentru că în antrenamentul nostru zilnic mijloacele ascetice sunt necesare. Ne spune Sfântul Apostol Pavel: „Nu știți voi că cei ce aleargă în stadion, toți aleargă, dar numai unul ia premiul? Alergați așa ca să-l luați. Și oricine se luptă se înfrânăază de la toate. Și aceia, ca să ia o cunună stricăcioasă, iar noi, nestricăcioasă. Eu așa alerg, nu ca la întâmplare. Așa mă lupt, nu ca lovind în aer; ci îmi chinuiesc trupul meu și îl supun robiei, ca nu cumva altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic” (1 Corinteni 9, 24-27).

Aici e vorba de post. Sunt ele și alte mijloace de antrenament, dar aici e vorba de post. Aflăm din cartea Proorocului Daniel că atunci când au fost duși în exil în Babilon, el și cu cei trei tineri prieteni ai Săi, i-au cerut supraveghetorului să-i lase să postească. Văzându-l că șovăie, i-au spus: „Încearcă o dată cu servii tăi timp de zece zile și dă-ne să mâncăm bucate din zarzavaturi și să bem apă. Apoi să te uiți la chipurile noastre și la chipul tinerilor care mănâncă din bucatele regelui și cum ți se va părea, așa să faci cu supușii tăi!” (Daniel 1, 12-13).

După zece zile, Daniel dimpreună cu cei trei tineri, arătau mai frumoși și mai atletici decât toți ceilalți tineri. Postul și cumpătarea nu dă rădăcină sănătății, ci dimpotrivă o întăresc. Constatarea e valabilă și pentru zilele noastre.

Am adus acest exemplu pentru o lume libertină în ce privește postirea și respectarea tradițiilor creștine. Și chiar dacă unii, din motive obiective, nu pot ține tot postul, găsesc mijloace de compensare. „Te mănâncă limba să pui o întrebare? N-o pune! Ți-e foarte poftă să bei două cești de cafea? Nu bea decât una! Ai chef să te uiți pe fe-reastră? Nu te uita. Ai dori să mergi într-o vizită? Rămâi acasă”³.

Am abordat doar tema postirii de bucate. Ea însă e nevoie să fie însoțită de postirea de răutate. Postirea de bucate, fără postirea de răutate nu are valoare. Postul trebuie să ne facă mai buni, mai comunicativi, mai eleganți, mai sociabili.

Și apoi să nu uităm de implicarea socială. Îl citez pe Proorocul Isaia: „Nu știți postul care Îmi place? ... Împarte pâinea ta cu cel flămând, adăpostește în casă pe cel sărman, pe ce gol îmbracă-l și nu te ascunde de cel de un neam cu tine” (Isaia 58, 6-7).

Fiind în Postul Mare, încercăm să ne folosim de mijloacele ascetice ca să devenim mai buni. Exemplul Sfântului Gheorghe, purtătorul de biruință, ne stă înaintea și ne ajută să ne smulgem din indiferență și letargia spirituală care ne copleșesc.

¹ Mineiul pe aprilie, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2001, p. 208.

² Ibidem, p. 208.

³ Tito Colliander, Calea asceților, E.I.B.M.B.O.R., București, 1997, p. 15.

Concertul „Tradiții clujene, de Buna Vestire” – Ediția a 3-a

Darius Echim

Lot în ziua Praznicului Bunei Vestiri, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj (CJCPCT Cluj), în parteneriat cu Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului și Casa de Cultură a Studenților „Dumitru Fărcaș” din Cluj-Napoca, a organizat a treia ediție a concertului de pricesne, muzică religioasă și cultă „Tradiții clujene, de Buna Vestire”, cu prilejul hramului Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului. Concertul, care l-a avut ca invitat special pe actorul Dorel Vișan, a fost susținut de Corala bărbătească „Armonia” din Constanța, Orchestra profesionistă „Cununa Transilvană”, dieci (cântăreți bisericești) din satele clujene, grupuri tradiționale, grupuri corale și interpreți de foldor.

Manifestarea s-a desfășurat la Casa de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca, de la ora 18:00, cu binecuvântarea și în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, care, în deschiderea spectacolului, a rostit un scurt cuvânt de învățătură și a subliniat importanța sărbătorii Bunei Vestiri. De asemenea, ierarhul i-a felicitat pe toți cei implicați în organizarea acestui moment inedit, în frunte cu managerul CJCPCT Cluj, doamna Adriana Irimescu.

În ordinea intrării în scenă, au interpretat în fața publicului clujean: Orchestra „Cununa Transilvană”, dirijată de Tudor Căucean, care a interpretat mai multe piese instrumentale din repertoriul național și internațional, specifice acestei perioade prepascale, la toacă au acompaniat elevii Valentino Vasilache și Paul Maxim de la Colegiul Ortodox „Mitropolitul Nicolae Colan” din Cluj-Napoca; Grupul de copii al Parohiei „Nașterea Domnului” din Cluj-Napoca, coordonat de prof. Petronela Talos; diecii satelor Ceanu Mare și Berchieșu: Ananie Hădărean, Traian Balcău și Ioan Moldovan, desemnat Tezaur Uman Viu de Ministerul Culturii. Momente aparte au creat tinerii interpreți clujeni: Larisa Gurzău, Roxana Maria Pop, Denisa Giurgiu, Alesia Rus, Ștefania Viorela Cotîrlă, Teodora Nan, Catinca Crișan, Dragoș Cîmpean, Ștefan Suciu, Paul Sâmbotelecan Decebal Cîmpean, Alexandru Crișan și Cristian Mezei-Pop, precum și cunoscuta interpretă de pricesne Eugenia Marinescu.

În cadrul concertului, prezentat de Grigore Sâmborean - consultant artistic în cadrul CJCPCT Cluj și redactor la Radio Renașterea, a fost lansat și filmul documentar „Ilarion Mureșan – călugărul iconar de la Nicula”, realizat la începutul anului 2023, cu puțin timp înainte de trecerea la cele veșnice a monahului de la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din Nicula. Filmul scoate în evidență contribuția decisivă a monahului iconar la reînnoirea tradiției pictării icoanelor pe sticlă în vechiul centru niculean și la transmiterea cunoștințelor spre ucenicii săi. De asemenea, include ultimul interviu cu părintele arhidiacon Ilarion.

În continuare, pe scenă a urcat grupul coral de tineri al Parohiei Ortodoxe Spermezeu, din județul Bistrița-Năsăud (coord. Simona Buta), alături de rapsodul popular Genuca Ceuca din Runcu Salvei, județul Bistrița-Năsăud, și fiica ei, Alina Ceuca, cunoscută interpretă de muzică populară din generația tânără. Împreună au prezentat pricesne, dar și un moment inedit, din repertoriul funebru, în memoria arhidiaconului Ilarion Mureșan de la Mănăstirea Nicula. Cântecele funebre au fost compuse special pentru acest moment de rapsodul popular Genuca Ceuca

Pricesnele din satul tradițional, așa cum sunt cântate duminică și-n sărbători la strănă, au fost prezentate de Grupul de datini și tradiții al sătenilor din Negreni, județul Cluj, coordonat de prof. Florina Varadi și preotul Marian Văcariu.

A urmat cuvântarea actorului clujean Dorel Vișan, unul din cei mai importanți actori de film din România și unul din puținii care au ajuns la o solidă reputație europeană.

În cele din urmă, pe scenă a urcat Corala bărbătească „Armonia” din Constanța, dirijată de arhid. lect. univ. dr. Ion Iulian Dumitru, care a prezentat o meditație muzical-religioasă prepascale.

La final, managerul CJCPCT Cluj, Adriana Irimescu, a mulțumit tuturor celor implicați în organizarea acestui eveniment. Apoi, toți cei prezenți au cântat priceasna „O, Măicuță Sfântă”.

Comunicat de presă

Hramul Mitropoliei Clujului – 25 martie 2024. 18 ani de Mitropolie la Cluj

La data de 25 martie 2006, la praznicul Bunei Vestiri, avea loc proclamarea solemnă a Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, devenită ulterior Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului. Evenimentul nașterii noii mitropolii transilvănene este ancorat în viziunea și voința istorică exprimată de Sfântul Andrei Șaguna, de Octavian Goga sau de Patriarhul Miron și confirmă faptul că Biserica privește întotdeauna cu respect spre trecut, dar înțelege că viitorul ei trăiește mereu sub aripa înnoitoare a Duhului Sfânt.

Astfel, pentru a marca împlinirea a **18 ani de existență** a Mitropoliei Clujului, **luni, 25 martie 2024, de praznicul Bunei Vestiri**, începând cu **ora 9:30**, un sobor de șase ierarhi, format din: IPS Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, PS Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmăruului, PS Petroniu, Episcopul Sălajului, PS Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, PS Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sălajului, și PS Gherontie Hunedoreanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Devei și Hunedoarei, va săvârși Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, în prezența credincioșilor, a personalităților din lumea culturală și academică, dar și a reprezentanților autorităților civile și militare din întreaga mitropolie.

Ziua de 25 martie a devenit, prin actul providențial al reînființării Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, o sărbătoare pentru întreaga Transilvanie, ea marcând momentul întronizării primului Mitropolit, Bartolomeu Anania, iar după 5 ani a Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei.

Sărbătoarea din acest an subliniază în mod simbolic și împlinirea a 100 de ani de când harnicul ctitor al instituțiilor spirituale din Cluj, Episcopul Nicolae Ivan, a înființat Institutul Teologic Ortodox din capitala culturală și spirituală a Transilvaniei.

Biroul de presă al Arhiepiscopiei Clujului

Sărbătorirea Paștilor de către creștini la date diferite, considerată un scandal de către SS Patriarhul Ecumenic Bartolomeu al Constantinopolului

Laldele sale urări adresate tuturor creștinilor neortodocși care au sărbătorit Sfintele Paști duminică, 31 martie, au fost transmise de către Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic Bartolomeu în cuvântul său de învățătură de la finalul Sfintei Liturghii duminicale oficiate în biserica Sfinții Teodori din Istanbul: „În această zi, mesajul universal al Învierii capătă o actualitate suplimentară, întrucât frații noștri creștini neortodocși celebrează astăzi învierea Domnului nostru, Sfintele Paști. Am trimis deja reprezentanții noștri la toate Comunitățile creștine ale celorlalte Confesiuni de aici (Constantinopol, s.n.), pentru a le transmite urările de sărbătoare ale Sfintei Mari Biserici a lui Hristos și felicitările noastre patriarhale. Dar și din acest loc adresăm un sincer salut de dragoste tuturor creștinilor de pretutini-

Un Doctor Honoris Causa de Cluj – decan la Holy Cross (SUA)

Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă

Lncă un teolog român a acces la conducerea unei celebre școli de teologie ortodoxă din SUA, la Holy Cross Greek Orthodox School of Theology (Brookline), părintele profesor Eugen Pentiu.

Domnia sa este *Doctor Honoris Causa* al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (2019) și reprezintă în chip excepțional teologia biblică vechi-testamentară prin contribuțiile sale științifice majore; prin proiectele sale de cercetare și prin implicarea sa exemplară în realizarea conexiunilor internaționale ale instituției sale; prin implicare în procesul de creare a noi forme de comunicare a credinței, de formare misionară și pastorală a teologilor ortodocși; și prin promovarea susținută a colaborării academice interconfesionale.

Părintele profesor Eugen Pentiu a obținut titlul de doctor în Limbi și Civilizații ale Orientului Apropiat Antic la Harvard University și un doctorat în teologie la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București. Din anul 2009 este profesor de Vechiul Testament și Limbi Semitice la Facultatea Holy Cross, iar din 2018 deține calitatea de *Archbishop Demetrios Chair of Biblical Studies and Christian Origins* la aceeași prestigioasă instituție.

Părintele Pentiu se axează în mod special pe exegeza și teologia biblică a Vechiului Testament, precum și pe istoria receptării (interpretare liturgică patristică și bizantină).

Dintre multele sale lucrări amintim: *West Semitic Vocabulary in the Akkadian Texts from Emar* (Harvard Semitic Studies 49. Winona Lake, IN: Eisenbrauns Press, 2001); *Long-Suffering Love: A Commentary on Hosea with Patristic Annotations* (Brookline, MA: Holy Cross Press, 2002); *Jesus the Messiah in the Hebrew Bible* (New York / Mahwah, N.J.: Paulist Press, 2005); *The Old Testament in Eastern Orthodox Tradition* (New York: Oxford University Press, 2014); *Hosea: The Word of the Lord That Happened to Hosea* (Leuven: Peeters Press, 2017); *Hearing and Seeing the Scriptures: Liturgical Exegesis of the Old Testament in Eastern Orthodox Tradition* (New York: Oxford University Press, 2021).

Suntem bucuroși să vă împărtășim această veste bună, dar și faptul că la editura noastră, în anul centenar, va apărea traducerea unei lucrări coordonate de dânsul intitulată *The Oxford Handbook of the Bible in Orthodox Christianity* care a apărut la editura Oxford University Press (2022)

Îi dorim părintelui putere, înțelepciune și spor în câmpul formării teologilor mărturisitori și ne exprimăm speranța ca acum, când avem doi decani pe continentul american, dinamica relațiilor interinstituționale va crește semnificativ.

Crescat et floreat Holy Cross!

deni pe pământ care sărbătoresc astăzi Sfintele Paști. Și ne rugăm Domnului slavei ca sărbătoarea comună a Paștelui pe care o vom avea anul viitor, să nu fie o simplă coincidență, întâmplătoare, un eveniment fortuit, ci începutul stabilirii unei date comune pentru sărbătorirea Paștilor în fiecare an de către Creștinătatea răsăriteană și occidentală, în vederea împlinirii a 1700 de ani, în 2025, a convocării Primului Sinod Ecumenic de la Niceea, care, printre altele, s-a ocupat de problema reglementării timpului sărbătoririi Paștilor.

„Într-adevăr, constituie un scandal sărbătorirea separată a evenimentului unic al unei Învieri a Domnului celui Unu!”

Suntem optimiști, deoarece există bunăvoință de ambele părți. Căci, într-adevăr, constituie un scandal sărbătorirea separată a evenimentului unic al unei Învieri a Domnului celui Unu! [αποτελεί σκάνδαλον ο χωριστός εορτασμός του μοναδικού γεγονότος της μιας Αναστάσεως του Ενός Κυρίου!].

(Sursa: <https://www.romfea.gr/epikairo-tita-xronika/62493-vartholomaios-apotelei-skandalon-o-xoristos-eortasmos-tis-mias-anastaseos-tou-enos-kyriou>, accesat în 3 martie, 2024)

† BENEDICT Bistrițeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Vadului, Feleacului și Clujului

Nevoia de curăție

Inima, în limba ascetic, este centru al vieții duhovnicești, centrul de comandă, cea care determină atitudini, stări și, mai ales, cea care indică o anumită viziune asupra vieții. Tocmai de aceea, atunci când vine vorba de procesul purificării, curăția inimii reprezintă ultimul stadiu, ce urmează curăției trupesti, sufletești sau curăției minții.

În termeni biblici, inima are un sens ambivalent. Pe de o parte, este „sediul” unui praxis negativ precum „gânduri rele, ucideri, adultere, desfrânări, furtușaguri, mărturii mincinoase, hule” (Matei 15, 19). Lucrul acesta se întâmplă de vreme ce gândul, prin asocierea lucrării inimii, primește consistență și se transformă în simțire, experiența noastră căpătând caracter holistic în drum spre făptuire. Experiența gândului este tranzitorie, poate fi scurtă sau scurtată, însă, când se însoțește de inimă, se întărește și se întâmplă o anumită „întrupare”, înainte de făptuirea propriu zisă. De aceea, în înțelegerea veche și gândurile sălășluiesc în inimă și aceasta din urmă le dă viață și curs spre cele care urmează acestora. Pe de altă parte, potențialul inimii este dragostea desăvârșită, ca împlinire a poruncii evanghelice. În termenii Sfântului Pavel, „*ținta poruncii este dragostea din inimă curată, din cuget bun și din credință nefățarnică*” (1 Timotei 1, 5), ca apex al vieții spirituale. Aici se întrevede limpede nevoia unei inimi curate pentru gânduri curate, pentru atitudini sănătoase și pentru o viziune așezată și dreaptă, asupra vieții și a lumii, în general.

Argumentarea vizavi de curăția inimii o voi conduce într-o anumite direcție, sugerată de Sfântul Isaac Sirul, tovarășul nostru de călătorie duhovnicească. Tema „inimii curate” este foarte prezentă în scrierile sale, într-o sinteză fericită dintre o antropologie noetică, și, respectiv, o antropologie afectiv-emoțională, descrisă în termenii unei unități de măsură pentru om, alături de centru de comandă pentru viața spirituală per ansamblu. Cu aplicare și mai specifică, Sfântul Isaac Sirul condiționează „reșita” dialogului omului cu Dumnezeu de curăția inimii. În acest cadru, autorul filocalic afirmă axiomatice: „*Dacă inima nu ne osândește, avem îndrăznire către Dumnezeu*”. Și adaugă și explicația potrivit căreia îndrăznirea vine din lucrarea virtuților, la care se adaugă conștiința bună, curată (I, 26, 150). Inima, într-un limbaj metaforic, reprezintă turnesolul care ne vădește în una din cele două stări exprimate mai sus, cu referire la cei din jur și cu raportare la Dumnezeu.

Într-o succesiune de etape, curăția trupestă presupune, în exprimarea Sfântului Isaac, „*cuvioșia dobândită prin izbăvirea de întinărirea cărnii*”, curăția sufletească „*libertatea de patimile ascunse ce se mișcă în cugetare*”. În ce privește curăția minții, aceasta este descrisă drept „*cugetarea ajunsă în cele dumnezeiești, după lucrarea virtuților*”. Iar, în cele din urmă, în ce privește etajul inimii, aceasta este cea care cuprinde și ține la un loc simțurile launtrice, cărora le este rădăcină. De aceea, în consecință, curăția inimii presupune curățirea tuturor simțurilor, determinând o perspectivă cuprinzătoare, holistică, asupra întregii simțiri. Semnul acestui ultim stadiu este apropierea față de ceilalți și de lume, în general, în termenii dragostei și vederii luminoase. Un om cu inima curată îi consideră pe toți buni, ochii îi sunt luminați

de vreme ce îi vede pe toți curați, neîntinați, înțelegând lumea într-o unitate de creație și de fire, într-o comuniune de experiență și responsabilitate, într-o solidaritate de suferință și de bucurie deopotrivă.

Dacă lucrurile se întâmplă așa, starea înaintea lui Dumnezeu este una corespunzătoare. Cel care se simte în comuniune de solidaritate cu întreaga lume, de-a lungul unei vieți ascetice intense, stă înaintea lui Dumnezeu pentru sine deodată și cu aceasta, încredințat fiind de dragostea dumnezeiască pentru lumea pe care el o reprezintă, dar și mișcat, susținut și determinat de părtășia cu aceasta. Buna îndrăznire, în sensul acesta, presupune rugăciunea pentru sine, dar și mijlocirea pentru ceilalți, ca un exercițiu firesc, într-o coerență deplină cu lucrarea duhovnicească prezentă. În alt loc, despre rugăciunea celui cu inima curată, Sfântul Isaac afirmă: aceasta „*se înalță și trece peste puterile îngerești și nu e împiedicată până ce nu dobândește ceea ce cere și se întoarce cu bucurie la gură pentru a o trimite din nou*” (I, 41/ 218).

În ultima parte a acestui eseu voi încerca să suprapun această sentință peste viața noastră spirituală, într-o încercare de lecție practică la zi. Voi indica două direcții de înțelegere, care să ne vină în întâmpinare. În primul rând, ca pentru unii care suntem pe drum și ne străduim pentru o viață duhovnicească, prima învățătură pe care o identificăm este nevoia de a ne apropia de cei care au dobândit, printr-o viață ascetică serioasă, de durată și intensă, curăția inimii, căpătând trecere înaintea lui Dumnezeu printr-o bună îndrăznire. În general vorbind pentru viața noastră cotidiană și, în mod special, în momentele grele ale acesteia, avem nevoie de rugăciunea celor care au dobândit acest dar. Mijlocirea unora ca aceștia ajunge repede la cer, așa cum ne încredințează Părintele siriac, și cererea lor primește răspuns și împlinire grabnică pentru starea cu care se apropie de Dumnezeu. De aceea, „o achiziție” de maximă importanță este omul rugător care să mijlocească pentru noi. Experiența vieții arată că oameni cu bună îndrăznire, prin rugăciunea lor, pot să schimbe situații, traiectorii și chiar vieți, prin părtășia pe care o au la cele dumnezeiești și prin dragostea față de cei din jurul lor.

În al doilea rând, pentru noi, în chip personal, suferința că rugăciunea noastră nu ajunge la Dumnezeu se argumentează tocmai prin necurăția care ne vădește, a trupului, mai întâi, a sufletului, a minții, și, mai ales, a inimii, ca „simț al simțurilor”. Acest exercițiu de luciditate poate să genereze o stare de pocăință, care să ne determine la un nou început, asumat și consistent, sau măcar la o înviorare de perspectivă și la o relansare intensă pe drumul unei vieți ascetice, care să ne conducă și să ne dea acces la Dumnezeu. Nu putem avea „așteptări” de la Dumnezeu de vreme ce noi dovedim nelucrare, lăncezeală și lipsă de determinare. Cele dumnezeiești și Dumnezeu însuși se dobândesc prin luptă, prin străduință, silire și foarte multă seriozitate. Buna îndrăznire se naște din cunoaștere și familiaritate, iar apropierea este generată de o făptuire evanghelică, ce descrie însuși felul lui Dumnezeu de a fi. Și, în cele din urmă, inima este cea care dă mărturie despre ceea ce suntem și starea în care ne aflăm. O inimă curată care nu ne condamnă ne va deschide drumul către Dumnezeu. De aici și preocuparea care se cere tot timpul: „*Feriți-vă cei curați cu inima că aceia vor vedea pe Dumnezeu*” (Matei 5, 8). Feriți-vă sunt cei a căror inimă nu îi osândește, că vor avea trecere mare înaintea lui Dumnezeu și-L vor vedea „precum este” (1 Ioan 3, 2).

Grandilocvență și lașitate

Eugen-Adrian Truța

Lerspiciitatea vizibilă a unor formatori de opinie *refractari la creștinism*, care-și construiesc foarte abil discursul public în jurul unor stări de moment, mă duce cu gândul de fiecare dată la întrebarea referitoare la o posibilă legătură între grandilocvență și lașitate.

Cel mai des, astfel de rostiri publice se rostogolesc într-o autoreferențialitate pigmentată de ironii academice și diminutivări universitare, pentru ca cel care ia cuvântul în plenum unui auditoriu interesat, să fie absolvit de păcatele propriul caracter contorsionat, dar altfel cât se poate de presupus adorabil.

Nu-mi dau seama cărui resort interior îi aparține impulsul acestei munci de moralist din rândurile de față, dar ipoteza tot mai răspândită că a proba calitatea de creștin rezidă într-un fel de impasibilitate sacră față de detractorii credinței mi se pare lipsită de onestitate. Cu cât cei care nu se simt împăcați sufletește simt nevoia să-și etaleze contrarietățile interioare ca pe virtuți intelectuale de netăgăduit, pe atât ni se impută nouă creștinilor o atitudine de non-acțiune. Sincer, nu știu în ce măsură a nu răspunde unei polemici are efectul spiritual scontat. Îmi pare necesar ca, mai degrabă, să sancționez inadvertențele logice ale unora ca o dovadă de dialog. Eleganța unui confruntări verbale nu este dovedită prin încasarea continuă de invective voalate și *mofturi* spirituale.

Puși în fața indeciziilor agresivi, ar trebui să le răspundem frontal, ochi în ochi, dar nu ochi pentru ochi. Rezerva, eschiva calculată, schimbarea subiectului pentru păstrarea calmului într-un context anume s-a transformat peste noapte într-o obligație procedurală a creștinului. Este nedrept să fim somați să acceptăm pulsiunile celorlalți ca acte de mare elevație morală. Dreptul lor de a contesta prin scuipare ar trebui să ne priveze de dreptul nostru de a ne apăra cu armele pe masă? Și oare despre ce arme vorbesc, dacă

nu despre raționalitatea unor argumentări, despre viziunea de ansamblu, despre dreptul de a ne profesa credința fără constrângerile secularizante ale altora?

Aici nu e vorba despre politici publice, de majorități confortabile sau minorități inconfortabile, aici discutăm despre viața de zi cu zi, despre aerul respirat în ambianța celor mai apropiate comunități: familie (extinsă), loc de muncă, vecini, amici etc. De când a fi creștin a devenit prin ricoșeu starea de victimă sau recordul personal al celor care nu doar că nu ne înțeleg, ci ne și condamnă malițios?!

Grandilocvența lor, gesticulația lor frântă, deloc fermecătoare, este caz de ne-civilitate. Creștinii nu cer adeviziune de dragul adeviziunii, ci sugerează înțelegere, acceptare și demnitatea recunoașterii unor păreri contrare. Nu avem nevoie de compasiune seculară, ci de demnitatea unei *agore* echilibrate, mai puțin refractare la ideea Lui Christ jertfit pentru întreaga umanitate. Și nu e vorba aici despre eroism de jurnalist într-o revistă bisericească, ci e vorba despre confruntarea noastră personală.

Lupta spirituală, bătălia argumentativă, conflictul de viziuni sunt o valoare demnă de creștinism. Dacă vom continua să ne baricadăm în spatele evitării defetismului, vom pierde substanța propriei perspective. Din teama de a nu jigni pe celălalt, noi creștinii am devenit materia cea mai *jignibilă* a societății, tema cea mai expusă când cineva vrea să dovedească publicului calitatea sa intelectuală. A-ți face o carieră și un nume din distanțarea găunoasă față de creștinism mi se pare o dovadă la fel de mare de lașitate ca a noastră, a creștinilor *de satin*, care nu răspundem în fața acestor atitudini de ipocrizie.

Hristos ne cere să cucerim Împărăția Cerurilor prin asalt, prin năvală, *prin străduință* (Matei 11, 12), silă (Luca 16, 16), silnicie. Părintele Arsenie Papacioc ne amintește: *Un creștin este un erou permanent și nu un milog*. Bineînțeles că în primul și în primul rând, aceste cuvinte se referă la războiul cel mare al înfrângerii propriului balaur, propriilor patimi și vrăjmașii diavolești. Suntem chemați fiecare în parte să fim sfinți *militari* ai credinței și biruitori ai celui rău, asemeni Sf. Gheorghe și altor ostași și mucenici care nu s-au eschivat de la fermitatea credinței, care nu au transformat inteligența credinței în strategie de carierist și care au înfruntat brutalitatea muceniciei lor privind-o drept în ochi, frontal, eroic, creștinește.

Ce cădere am eu să dau sfaturi, să îndemn la război, la acțiune, la atitudine?! Niciuna. Am scris ca un rănit, dar un rănit al credinței, atât cât o pot metaboliza, pune în fapt, transforma în strategie *militară*, în curaj al credinței și vieții, în abordare frontală.

Sfinte Mare Mucenice Gheorghe, roagă-te pentru noi !

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe

O statistică sociologică valoroasă

Prof. Univ. Dr. Mircea Gelu Buta

Volumul „Populația, structuri etnice și religioase, trecut și prezent, în județele Cluj și Bistrița-Năsăud”, apărut anul trecut la Editura Institutului Național de Statistică București, pe care îl datorăm strădanilor neobositului cercetător dl. Mircea Luca Chira, nu este o prelucrare statistică simplă, ci o lucrare complexă de statistică sociologică asupra localităților actuale ale Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului.

Trebuie spus de la început că statistica pleacă de la principiul că orice societate nu este numai o sumă de indivizi având diferite raporturi între ei, ci un tot întreg, care trăiește și se manifestă prin instituțiile sale, adică se ocupă astfel de fenomenele de masă, de regularitățile și legile ei.

Dacă *metodica statistică* este în primul rând descriptivă, deoarece ea arată la modul cantitativ, prin cifre, fenomenul studiat, *analiza statistică* oferă o anume regularitate, semnalează apariția unor fenomene și chiar le descompune pentru a le studia mai bine. Dar metoda statistică nu este numai descriptivă și analitică, ea stabilește chiar raporturi cauzale.

Vă mărturisesc că am învățat aceste lucruri de la unul din maeștrii mei de la UMF „Gr. T. Popa” din Iași, și anume prof. dr. Valeriu Rugină care ne spunea: „Este imposibil să faci cercetare doar prin comparări puerile între numărul de cazuri, procente sau medii. Nici o revistă științifică serioasă nu mai publică rezultate neprelucrate statistic cu diferențe de medii între loturi, fără deviații standard și teste semnificative”.

Aș face aici o mică divagație căci cu siguranță ați auzit de personajele pe care o să le evoc. Cel care a înființat catedra de Statistică Medicală la Iași și a conturat metodologia și tehnicile disciplinei, a fost conf. dr. Paul Pruteanu (1908-1966). Numele lui era de fapt Pincu Solomonovici, și a studiat medicina la Strasbourg. Câțiva ani i-a petrecut la Geneva, unde sub numele de Paul Durand, a reușit să termine facultatea de medicină. După 23 august 1944, medicul Pincu Solomonovici, s-a specializat în organizare sanitară, predând această specialitate la Iași și București. Fiul său a fost literatul și politicianul George Pruteanu, cunoscut mai bine pentru emisiunea „Doar o vorbă să-ți mai spun”, pe care l-am întâlnit de câteva ori în perioada 2000-2004, când a fost ales senator de Bistrița.

Un alt profesorul la catedră, medicul René Cornelius Duda (1935-1999), nu este nimeni altul decât tata Principelui Consort Radu, soțul Alteței sale Principesa Margareta a României. Profesorul René Duda a fost un neobosit avocat al Medicinii sociale și igienei din România. Să știți că avea o ținută distinsă și un farmec aparte datorită jovialității contaminante.

Primul pas pe care autorul studiului l-a făcut a fost ordonarea și prezentarea datelor sub formă de tabele, grafice și diagrame. În acest mod s-au putut evidenția, pentru început, trăsăturile caracteristice ale rezultatelor obținute în urma cercetării, și anume statisticile privind familiile de români la conscripția din anul 1733, comandată de Episcopul Ioan Inochentie Micu Klein, din localitățile județului Cluj și județului Bistrița-Năsăud.

În confuzia confesională din acele timpuri se încerca recenzarea precisă a credincioșilor și bunurilor bisericești. În Cluj au fost înregistrate 160 de familii de români care locuiau în cartierele Mănăstur și Someșeni, fiind păstoriți de Arhidiacul Vasile, iar la Câmpia Turzii exista un preot neunit.

În Bistrița, *locus unit mixtus* au fost atestate 70 familii de români fără preoți și fără biserică, iar la Năsăud *locus valachichus* 146 familii de români, păstorate de popa Athanasie. În suplica ce o înaintă Împăratului Carol al VII-lea, în care expune gravaminele poporului român din Ardeal, aflăm și pe preotul din Monor, Theodorus, neunit, subscris în numele alor 67 familii din parohia sa¹.

Trebuie subliniat că principalul obiectiv al curajosului

Episcop Inochentie Micu Klein era de a ridica românii din Transilvania la un statut de egalitate cu celelalte trei națiuni privilegiate. Din prea mult zel sau poate pentru a convinge Dieta din Transilvania, acesta a încercat să demonstreze prin recesământul comandat că majoritatea zdrobitoare a familiilor românești din Ardeal, au îmbrățișat Unirea cu Biserica Romei, un rezultat însă foarte puțin apropiat de adevărata stare de lucruri².

După frământările religioase conduse de „vicarele de la Carlove”, prin călugărul Visarion Sorai, mișcarea de restaurație confesională de la începutul deceniului șapte a influențat și viața bisericească a comunităților românești din regiune³. Reacțiile imediate ale mulțimilor arată faptul că mesajul simplu al acestuia a determinat masele de credincioși să fie mai sensibile la problema mântuirii, „a salvării trupești și sufletești”⁴. În consecință, credincioșii au început să realizeze situația fără ieșire în care se aflau. Abaterea de la dreapta credință, la care i-au condus preoții și ierarhii, le pune în pericol însăși salvarea sufletelor. Frica de chinurile infernului atinge momente paroxistice, ca cel în care Tănase Todoran din Bichigiu „n-a lăsat să se ofere fiului său muribund sfânta

cuminecătură (azimă) de către preotul unit”⁵.

Capitolul următor este consacrat conscripției fiscale a Transilvaniei din anul 1750, iar în paralel și a celei religioase, inițiată de Vicarul Episcopesc Petru Pavel Aron, pe care însăși Curtea Imperială s-a simțit obligată să-i recomande moderație în campania sa misionară plină de zel împotriva „schismaticilor”. Aici nu trebuie uitat baronul Adolf Nicolau von Bukow, comandantul general al trupelor din Ardeal, care a dat dovadă de o mare barbarie distrugând în anul 1761 numeroase mănăstiri și schituri ortodoxe din Transilvania, considerate centre puternice de rezistență ortodoxă, producând în inimile credincioșilor o profundă indignare⁶. Chiar și preoții declarați uniți cu biserica Romei erau îngroziți „că vor fi despoiați de legea și datinile lor adânc înrădăcinate”⁷.

Folosirea noțiunii de schismatici atrage după sine un demers de anamneză istorică amplu. Ruperea cămășii celei una a lui Hristos, ruperea Bisericii creștine în urma Schismei celei mari din anul 1054 a creat schismatici, iar

apelativul a fost atribuit mai degrabă celui alt decât celui care a produs-o. Așa se face că apusenii ne-au numit schismatici în documente.

Părțile locuite de români erau cuprinse în ascultarea canonică de Constantinopol, deși eram un popor romanic într-o mare de slavi. Plecând de la această afirmație ar trebui să spunem din perspectiva eclesiologică că termenul de schismatic este numele prin care este denumită una sau ambele părți rezultate din ruperea unității inițiale. Modul, însă, în care e folosit în documente poate fi interpretat (blând!) ca o eroare diplomatică sau ca nume menit să inducă o trăire psihologică în mase, care să le facă să dorească să scape de acest apelativ, iar soluția propusă era unirea. Denumirile de «*catolicism*» și «*ortodoxie*», cu sensurile lor de astăzi, s-au impus mai târziu, prin secolul al XVI-lea și mai ales după Conciliul de la Trento (1543-1564).

Metodele de convertire, războiul contra schismaticilor au adus grave prejudicii și au creat multe discriminări, nu numai în ceea ce îi privește pe români, iar toate acestea erau justificate în documentele papale din epocă ca fiind destinate refacerii unității Bisericii și expansiunii credinței celei drepte (recte catolice). Rezultatul a fost o diminuare a populației în satele din zona Bistrița-Năsăud datorită migrației masive spre Moldova, produsă între anii 1760-1780. Așa a fost cazul locuitorilor satului Boroaia, din zona Sucevei, care au emigrat din satele Bârla și Monor, probabil după răscoala grănicerilor năsăudeni din anul 1762. Foarte probabil că emigranții au avut drept căpetenie un Bora, a cărui îndatoriri au fost preluate după decesul acestuia de către soția sa, Boroaia.

Treptat, în a doua jumătate a sec. al XIX-lea s-a produs confesionalizarea românilor ardeleni, ca urmare a procesului de raționalizare lentă a societății, operată de statul modern, dar și datorită activității profesionale a unor clerici. În funcție de confesiunea îmbrățișată, românii au fost împărțiți în greco-orientali și greco-catolici. Aceștia din urmă au reușit în anul 1895 să aibă propriul lăcaș de cult în interiorul Cetății Bistrița. În ce privește Episcopia Ortodoxă din Ardeal care traversa o criză existențială profundă, prin harul și munca susținută a Mitropolitului Andrei Șaguna, a început să fie redresată încă din jurul anului 1846.

Tinerii români entuziaști de pe Valea Someșului, Șieului și Bârgăului au început să pătrundă „*intra muros*” lent, dar viguros, reușind, în timp, să se impună în viața socială și culturală a orașului Bistrița. Nu întâmplător, protopopii greco-catolici Gherasim Domide, Dionisie Vaida și Ioan Petringel alături de protopopul Simion Monda, primul paroh ortodox al Bistriței, și protopopul Grigore Pletosu, „*ctitorul*” bisericii ortodoxe de pe actuala stradă Alexandru Odobescu din Bistrița, au impus prin înalta lor ținută intelectuală, formată la Liceul Grăniceresc din Năsăud.

Acumulărilor realizate în perioada interbelică li s-a adăugat, în anul 1948, revenirea cultului greco-catolic la biserica strămoșească. După mult timp, nu fără victime și sacrificii, se realiza astfel unitatea de credință a românilor. Deși regimul comunist își clama ateismul, bisericile creștine au rămas deschise, mulți oameni continuând să le treacă pragul. Așa se și explică secerișul spiritual ortodox, nespuse de bogat, de după prăbușirea regimului comunist, exprimat nu numai prin ridicarea multor biserici frumoase, ci și prin dezvoltarea unei vieți și conștiințe creștine. Alcătuită din mari duhovnici și intelectuali de forță, având o ierarhie capabilă să îi conducă destinele în situații dintre cele mai dificile, biserica continuă să rămână pe mai departe reperul instituțional fundamental al României.

Astăzi, mai mult ca oricând, a avea o imagine adevărată despre sine este esențial pentru poporul român. O adevărată ofensivă a tot ce ține de identitatea și conștiința națională se desfășoară pe multiple planuri. Istoriografia română are mai mult ca oricând nevoie de dezbateri asupra problemelor de bază ale cercetării istorice, teorie și metodă, precum și ale trecutului național. Sinceritatea cu care dl. Mircea Luca Chira a alcătuit studiul său, mă duce cu gândul la descendența orientării lui Cantemir – Drăghicescu și anume *dacă istoricul vrea să fie de folos poporului său trebuie să-i ofere o imagine exactă a trecutului: de cele bune să se mândrească, de cele rele să se ferească!*

¹ Ioan Bârsan, *Monografia parohiei greco-catolice Ruștior*, Arhiva Protopopiatului Ortodox Român din Bistrița, manuscris datat 8/20. VI.1899

² Keith Hitchings, „Conștiință națională și acțiune politică la românii din Transilvania - 1700-1868”, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1987, p. 38

³ Marin Popan, „Unele considerații privitoare la relațiile confesionale din districtul Bistriței. Comunal și confesional între anii 176-1780”, în „Rev. Bistriței”, Ed. „Glasul Bucovinei”, IX, 1995, p. 197.

⁴ Dragomir S., *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în sec. XVIII*, I, Sibiu, 1920, p. 212

⁵ Virgil Șotropa, „Înființarea graniței militare năsădene 1762”, în „Arhiva Someșană”, Năsăud, nr. 24, 1938, p. 60; vezi și Buta M.G., Onofreiu A., „Etica utilizării violenței”, în Rev. „Tabor”, anul VI, nr. 5, Cluj-Napoca, 2012, pp. 47-52.

⁶ Mircea Păcurariu, *Istoria bisericii românești din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș până în anul 1918*, Ed. Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj-Napoca, 1992, p. 220

⁷ Virgil Șotropa, „Înființarea graniței militare năsădene. 1762”, în *Arhiva Someșană*, Năsăud, nr. 24, 1938, p. 60

Seară culturală „Centenarul învățământului teologic ortodox universitar clujean. File din istoria Eparhiei Clujului” și dublă lansare de carte, la Muzeul Mitropoliei Clujului

Darius Echim

In cadrul „Serilor culturale” de la Muzeul Mitropoliei Clujului, aflat la demisolul Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului a organizat joi, 7 martie 2024, începând cu ora 19:00, un eveniment editorial și comemorativ, intitulat „Centenarul învățământului teologic ortodox universitar clujean. File din istoria Eparhiei Clujului”, în cadrul căruia au fost lansate două volume apărute recent la Editura Renașterea. Au participat Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, clerici, teologi, oameni de cultură și credincioși clujeni.

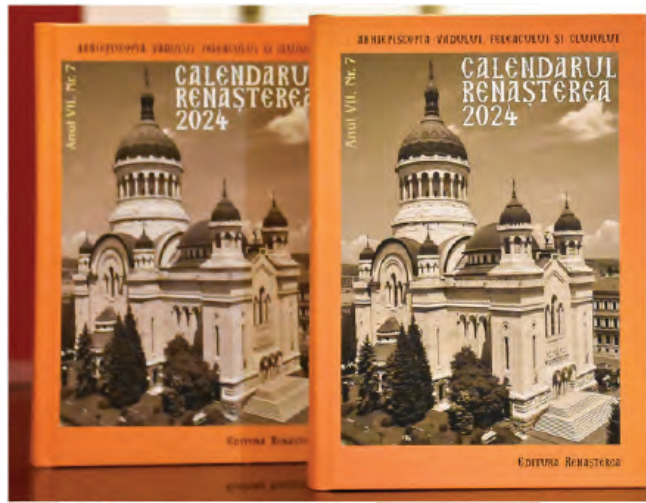
În cadrul serii au fost lansate următoarele două volume: „Calendarul Renașterea 2024”, un anuar publicat de Editura Renașterea, care continuă „Calendarul Eparhiei Ortodoxe a Clujului” și „Calendarul creștinului de lege răsăriteană”, apărute în perioada interbelică. Calendarul este îngrijit pe vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Clujului – preotul Dumitru Boca și de consilierul cultural – preotul Cornel Copean. Cel de-al doilea volum prezentat este intitulat „În slujba Cuvântului. Culegere de predici praznicale și duminicale din opera Părintelui Profesor Dr. Liviu Galaction Munteanu”, apărut la Editura Renașterea, sub îngrijirea pr. dr. Lucian Greabu. Lucrarea își propune să readucă în atenția și conștiința publică actuală personalitatea fostului rector și decan, martirizat de regimul comunist. Alături de alți mărturisitori și mari duhovnici misionari români persecutați sau martirizați de regimul comunist, Liviu Galaction Munteanu este propus pentru a fi canonizat în anul 2025, cu prilejul împlinirii a 140 de ani de autocefalie a Bisericii Ortodoxe Române (1885) și a 100 de ani de la înființarea Patriarhiei Române (1925).

Au luat cuvântul și au prezentat noile apariții editoriale: Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, prof. univ. dr. Ioan Bolovan – membru corespondent al Academiei Române, director al Institutului de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca și membru în Adunarea Națională Bisericească, arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia – decanul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și pr. dr. Lucian Greabu – preot la Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din Năsăud (Parohia Ortodoxă Năsăud I).

La finalul serii, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, a rostit un scurt cuvânt duhovnicesc și a apreciat cele două lucrări apărute. De asemenea, o alocuțiune a rostit și domnul Adrian Drăgănescu, nepotul părintelui Liviu Galaction Munteanu.

Evenimentul editorial, moderat și prezentat de către preotul Cornel Copean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Clujului, a fost completat cu un recital instrumental susținut de cinci elevi de la Colegiul de Muzică „Sigismund Toduță” din Cluj-Napoca: Ignat Teodora, Culda Maria și Toma Victoria (la vioară), Ilea Sara și Filip Alexandru (la pian), îndrumați de către prof. Camelia Toma.

Evenimentul se încadrează în seria de manifestări dedicate Centenarului învățământului teologic ortodox universitar clujean (1924-2024), iar proiectul „Serile cul-

turale de la Muzeul Mitropoliei Clujului” este realizat de către sectorul cultural al Arhiepiscopiei Clujului.

100 de ani de învățământ teologic ortodox universitar clujean

Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca își are începuturile în anul 1924, prin înființarea Institutului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, de către vrednicul de pomenire Episcopul Nicolae Ivan.

După o istorie frământată, în care activitatea institutului a fost chiar sistată (între 1952-1990), potrivit protocoalelor încheiate între Ministerul Învățământului și Patriarhia Română, începând din anul universitar 1992-1993, Institutul Teologic din Cluj, reînființat în 1990, a fost integrat în Universitatea Babeș-Bolyai, primind numele de Facultatea de Teologie Ortodoxă Cluj-Napoca.

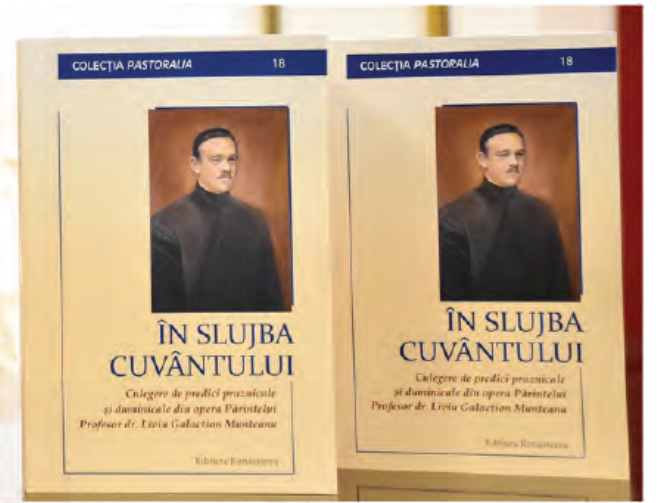
Din luna decembrie a anului 2013, Facultatea de Teologie Ortodoxă își desfășoară activitatea în Campusul Universitar „Nicolae Ivan”, situat pe strada Episcop Nicolae Ivan, în cartierul Mărăști.

Piatra de temelie a Campusului a fost pusă pe 23 mai 2011. Clădirea noului sediu al Facultății de Teologie Ortodoxă este la ora actuală cea mai modernă din țară, cu săli de curs, bibliotecă, capelă, laboratoare de restaurare și pictură, amfiteatre, o aulă modernă, cu peste 350 de locuri, și birouri pentru corpul profesoral.

Campusul este ridicat pe un teren de circa 5.000 de metri pătrați oferit de Primăria Cluj-Napoca și Consiliul Local Cluj-Napoca în memoria Episcopului Nicolae Ivan, ctitorul Eparhiei reînființate a Clujului și al primei Academii Teologice Ortodoxe. Alături de noul sediu al Facultății de Teologie este construit un cămin pentru studenți, cu o capacitate de 100 de locuri, inaugurat în anul 2016. În viitorul apropiat urmează a se construi un al doilea cămin.

Construcția întregului edificiu universitar a fost realizată prin implicarea directă și jertfelnică a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

În prezent, Facultatea oferă 4 specializări la nivel licență: Teologie Pastorală, Teologie Didactică, Teologie Asistență Socială și Artă sacră; 6 specializări la nivel master: Bioetica – Morală, Etică și Deontologie, Consiliere Pastorală și Asistență Psihosocială, Istoria religiilor – Geopolitica religiilor monoteiste (creștinism, iudaism, islam), Doctrină, Hermeneutică și Istorie Bisericească, Pastorație și viață liturgică, Artă Sacră – conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale; 11 specializări la nivel doctorat:

Spiritualitate Ortodoxă, Muzică bisericească și Ritual, Teologia Vechiului Testament, cu elemente de arheologie biblică și limbă ebraică, Studiul biblic și exegetic al Noului Testament, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, cu noțiuni de paleografie, Misiologie și Ecumenism, Istorie Bisericească Universală, Morală Creștină, Teologie Pastorală și Drept Canonic Ortodox și Teologie Fundamentală (Apologetică).

Liviu Galaction Munteanu – preot și profesor mărturisitor

S-a născut la data de 16 mai 1898, într-o familie de învățători, fiind originar din localitatea Cristian, județul Brașov. S-a format ca teolog la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov și la Institutul teologic-pedagogic din Sibiu, apoi la Facultatea de Teologie din Cernăuți, unde a obținut și doctoratul. La 17 februarie 1927 a fost hirotonit preot, de Episcopul Nicolae Ivan, care l-a numit profesor la Academia Teologică din Cluj, ajungând astfel titularul cursului de Noul Testament, duhovnic, apoi chiar rector al acestei instituții. În anul 1958 a fost numit vicar administrativ, de Arhiepiscopul Teofil Herineanu, care avea un proiect de relansare a catehizării în Eparhia Clujului. Astfel, părintele Liviu a întocmit o programă pentru catehizarea copiilor și adulților, fapt care l-a adus în atenția Securității. A fost anchetat, iar în 1959 condamnat la opt ani de închisoare pentru „uneltire contra ordinii sociale”. A fost închis în penitenciarele Aiud și Gherla. A murit în 8 martie 1961, la închisoarea Aiud, ca urmare a tratamentului inuman la care a fost supus de regimul comunist.

În ședința de lucru din 25 februarie 2021, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a decis începerea demersurilor de canonizare a unor mărturisitori și mari duhovnici misionari români persecutați sau martirizați de regimul comunist, printre care se află și părintele Liviu Galaction Munteanu, propus pentru canonizare. Aceștia vor fi canonizați în anul 2025, cu prilejul împlinirii a 140 de ani de autocefalie a Bisericii Ortodoxe Române (1885) și a 100 de ani de la înființarea Patriarhiei Române (1925).

Argumentele locale pentru canonizarea „profesorului martir” au fost aprobate în cadrul unei ședințe de lucru a ierarhilor din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului, în ianuarie 2021. De asemenea, în data de 20 iunie 2022, în ședința de lucru a Sinodului Mitropoliei Clujului, au fost discutate și analizate aspecte legate de proiectele de texte liturgice întocmite în vederea canonizării părintelui Liviu Galaction Munteanu.

Pr. Spyridon Bailey, *Călătorie în Muntele Athos*, traducere monahia Xenia Hurmuzache, Editura Crimca, Suceava, 2023, 267 p.

Despre Muntele Athos sau Sfântul Munte, cum este numit cel mai adesea în limbajul nostru curent, există în limba română o literatură impresionantă, variată, în funcție de interesul și gustul oricărui cititor, creștin ortodox practicant sau indiferent față de lungă și bogată noastră tradiție spirituală, posibil pelerin, turist ori simplu curios, dornic a descoperi un tărâm învăluit în istorie și legendă, amprentat pe vecie de civilizația și arta bizantină și adânc fecundat de spiritualitatea monastică ortodoxă. Pentru toți, Sfântul Munte este și rămâne un punct de atracție spre

care râvnesc să-și îndrepte pașii măcar o dată în viață. Un asemenea pelerin curios, dornic să descopere această cetate monahală a fost și autorul acestei cărți, intitulată sugestiv *călătorie în Muntele Athos*. Parcurgându-i paginile, cititorul va observa de fapt că volumul prezintă o călătorie mai amplă decât cea anunțată în titlu, primele trei capitole ilustrând pe scurt viața autorului: Darren Stephen Bailey, un englez născut în 1965 care a redescoperit credința creștină la sfârșitul adolescenței, a urmat apoi studii de teologie la „Lincoln Theological College”, și-a întemeiat o familie, a fost ordonat preot anglican, a slujit aproape zece ani în Yorkshire, dar, treptat, dezaprobând și neregăsindu-se în calea pe care o luase Biserica Anglicană în anii 90 ai secolului trecut, în anul 2002 a decis să o părăsească și s-a convertit la Biserica Ortodoxă, actualmente slujind ca preot ortodox într-o parohie anglofonă din Irlanda de Nord. Despre acest pas, părintele Bailey mărturisește: „Nu deveneam ortodox deoarece credeam că sunt mai bun decât cei pe care îi lăsam în urmă; trebuia să devin ortodox pentru că nu aveam nici cea mai mică urmă de îndoială că aceasta este credința adevărată și Biserica înființată de Mântuitorul Hristos, iar fără călăuzirea și Sfintele sale Taine aș fi încercat să trăiesc o viață creștină lipsită de ajutorul oferit de Dumnezeu” (p. 53). Decizia și anii care au urmat nu au fost ușori mai ales din punct de vedere material, după cum însuși o mărturisește, dar după opt ani, în 2010, a fost hirotonit preot ortodox cu numele de Spyridon, continuându-și astfel vocația la care consideră că însuși Dumnezeu îl chemase, „să fiu, simultan, preot și soț” (p. 253).

Descoperirea și împrăștierea treptată a spiritualității ortodoxe i-a aprins în suflet dorința de a vizita Muntele Athos despre ale cărui mănăstiri, dar mai ales părinți duhovnicești citise în cărțile prin care își fortificase identitatea creștin ortodoxă. Și-a planificat și organizat călătoria cu minuțiozitate englezească, iar în anul 2012, timp de trei zile a vizitat pe jos și a participat la programul liturgic a trei mănăstiri: Xiropotamu, Grigoriu și Simonos Petra. Impresiile de călătorie, redactate într-un stil narativ accesibil și dinamic, cald și personal, presărat pe alocuri cu note de umor englezesc și răsturnări emoționante, chiar amuzante de situație, au fost publicate în limba engleză în anul 2014 la Editura FeedARead, iar anul trecut au apărut în traducere românească la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

În cartea pe care ne-o propune, părintele Spyridon Bailey nu face altceva decât să-și descopere experiențele trăite atât în Muntele Athos, cât și pe cele acumulate pe calea spre Biserica Ortodoxă cu atât de multă sinceritate și simplitate că pe alocuri cititorul l-ar putea considera copilăresc, însă fiecare experiență este unică, iar pentru cei interesați de Muntele Athos și mai ales de propria creștere spirituală, cartea poate oferi răspunsuri și surprize plăcute. Trebuie spus că volumul nu se adresează istoricilor, teologilor sau cititorilor interesați de istoria,

mai puțin, încă pe cale.

În final, găsesc potrivit să reproduc o reflecție a autorului, scrisă în formă de concluzie spre finalul cărții și determinată de călătoria cu feribotul la ieșirea din munte, trăire în care nu mă îndoiesc că mulți dintre cei ce au vizitat Athosul se regăsesc: „Una dintre lecțiile Athosului este faptul că, uneori, este suficient să fii lângă oameni care se roagă. Nu este nevoie ca învățăturile să fie exprimate întotdeauna în cuvinte; de fapt, deseori, lucrurile pe care le spunem pot fi modul cel mai puțin eficient de a exprima adevărurile realmente importante. Felul în care trăim, chiar și gesturile noastre, pot transmite ceea ce suntem și ceea ce gândim în realitate” (p. 252).

Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan

Nicoleta Pălimaru, *Anca Manolache – portret de teolog la centenar*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2023.

Doamna Anca Manolache (1923-2013), a fost cu certitudine un nume de referință pentru teologia românească a veacului trecut. Discipol al părintelui Dumitru Stăniloae, dânsa a reușit, în ciuda piedicilor pe care regimul comunist i le-a impus, să devină o voce de referință în rândurile teologilor specialiști în hristologie și antropologie. Acest lucru explică de ce a beneficiat în decursul anilor de lucrări biografice¹ și de ce, mulți teologi au citat-o în cadrul textelor care le poartă semnătura.

Centenarul nașterii dânsiei a fost marcat de către doamna Nicoleta Pălimaru printr-un volum intitulat: *Anca Manolache – portret de teolog la centenar*. Apărut în anul trecut la editura Renașterea din Cluj-Napoca, el reunește un medalion dedicat acesteia (p. 5-16) de către cea în cauză,

arhitectura și arta athonită, însemnările de călătorie ale autorului oferind extrem de puține informații în acest sens, ci este dedicată în mod deosebit creștinilor preocupați de viața lor spirituală, de identitatea lor ortodoxă, de trăirea și aprofundarea credinței, de rugăciune și participarea conștientă la viața liturgică a Bisericii, de o serie de întrebări referitoare la mersul lumii contemporane, la frici și spaime apocaliptice și la criza valorilor morale. Autorul însuși își pune întrebări și oferă răspunsuri în baza cunoștințelor acumulate și a experiențelor de viață trăite, dar în această călătorie athonită Dumnezeu i-a scos în cale mireni, monahi și părinți de a căror întâlnire s-a folosit pentru a primi cuvânt, sfat și răspuns la unele frământări interioare, pe care le cuprinde în însemnările sale și astfel ni le accesibilizează nouă tuturor, aflați asemenea lui, conștient sau

un interviu (p. 17-100), câteva mărturii cu caracter documentar (p. 107-113), extrase din corespondență ale acesteia (p. 114-121) și câteva gânduri ale acesteia consemnate de către autoarea volumului (p. 122-124). Lucrearea se constituie deopotrivă într-un pios omagiu adus unei figuri de pionierat a teologiei românești, cât și într-o cercetare menită a oferi o perspectivă cu privire la opera și gândirea ei.

Astfel, în prima parte a volumului, doamna Nicoleta Pălimaru prezintă principalele aspecte cu relevanță bio-biografică pentru scriitoare, vorbește despre receptarea mesajului și a operei ei, dar și despre felul în care a ajuns cea în cauză să devină o voce reprezentativă în spațiul teologic românesc contemporan. Întrebată cum a ajuns să se apropie de arealul teologic, cea în cauză vorbește, în cadrul amplului și bine realizatului interviu, despre modul în care a reușit să o atragă mișcarea spirituală de la Antim și evocă activitatea unora dintre reprezentanții de marcă ai acesteia:

„Am rămas multă vreme în sărăcie, am lucrat dactilografii e într-o cooperativă și – în rest – timp prea mult liber și „fără ocupație”. Tatăl meu, (general și scriitor), foarte religios, mergea adesea la Mănăstirea Antim. Ca un iubitor de frumos, era atras de atmosfera de acolo și mă îndemna să asist la slujbele acelea. Când atâta timp și energie neconsumate, m-am dus din curiozitate. Nu mi-am dat seama ce se petrecea acolo. Uneori, mi se părea că nu era prea atractivă acea slujbă prelungită. Dar, de la o vreme, am înțeles rostul acelor personaje care țeseau acolo planul Providenței Divine – care plan și care Providență îmi erau încă necunoscute. Nedumerirea poate fi o poartă a cunoașterii. Și această poartă mi-a fost deschisă tot fără a-mi da seama de mari maeștri spirituali care păseau în acea biserică. Este suficient să pomenesc pe Părintele Sofian Boghiu, care, alături de Părintele Felix Dubneac și de alți cântăreți, umpleau văzduhul de minunatele cântări ale vecerniilor, sau pe Părintele Gherasim Cristea (actual ierarh din Vâlcea); dar mai ales și poate înainte de toate, marele duhovnic și cărturar care a fost părintele Benedict Ghiuș. Predicile părintelui Benedict și ținuta sa hieratică au condus multe suflete pe drumul ireversibil al trăirii creștine”. (p. 19-20).

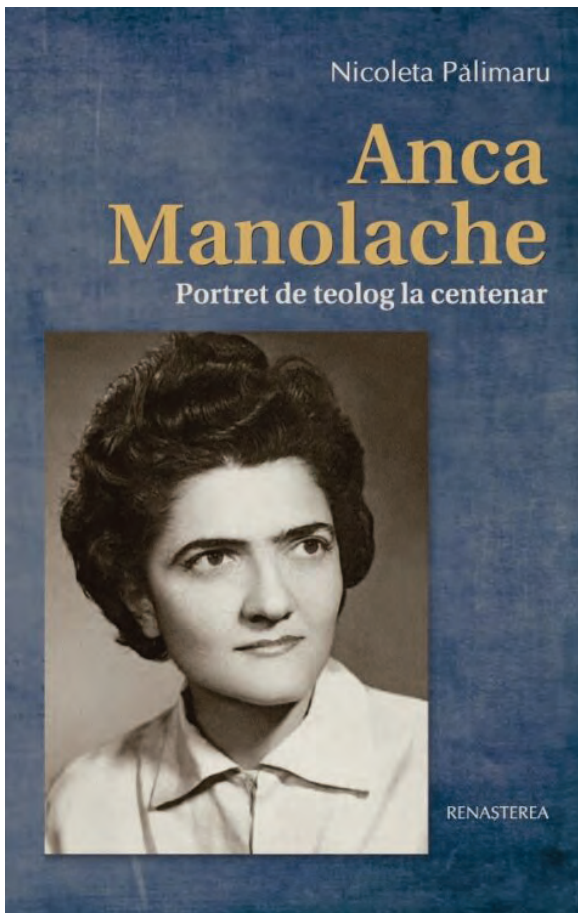
Ulterior, doamna Manolache descrie atmosfera de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din timpul studenției sale, definindu-o drept un laborator de formare al unor viitoare personalități ale vieții spirituale și culturale din perioada comunistă:

„Acest „laborator” de formare a sunetelor creștine, chiar dacă multe dintre acestea erau încă destul de „câldice”, a fost un nucleu și un izvor din care harurile divine plămădeau pe cei ce urmau să întâmpine urgia care se pregătea din întuneric. Chiar dacă, structural, învățământul teologic deveni în curând terenul unor lucrări de involuție a atmosferei religioase, s-au cernut atunci, în număr important, tinere și mai puțin tinere personalități care au pornit fi e spre viața monahală, fi e spre pușcărie, fi e spre o societate prea zbuciumată ca să știe să-l folosească”. (p. 23).

Bine scrisă, aducând în atenție viața, activitatea și moștenirea celei care a fost Anca Manolache cu prilejul centenarului acesteia, lucrarea doamnei Nicoleta Pălimaru intitulată:

Anca Manolache – portret de teolog la centenar, apărut la Editura Renașterea a Arhiepiscopiei Ortodoxe Române din Cluj-Napoca în anul 2023 se constituie într-o valoroasă apariție editorială și într-o carte care nu trebuie să lipsească din biblioteca niciunui teolog interesat de istoria cercetării teologice din spațiul românesc și modul în care prezențele feminine și-au făcut simțită prezența aici.

Protos. Maxim Morariu

¹ Precum: Nicoleta Pălimaru, *Portret de teolog. Anca Manolache în dialog cu Nicoleta Pălimaru*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2003; Iuliu-Marius Morariu, „Feminine Authorities in the Romanian Orthodox Theology of the 20th Century”, în *Revista Teologică*, Serie nouă, nr. 2, Sibiu, 2021, p. 73-85.

Nicolae-Dragoș Kerekes, *Gheorghieni - file de istorie*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2021, 276 p.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, sub egida Editurii Renașterea, a văzut lumina tiparului un studiu monografic intitulat: *Gheorghieni - file de istorie* semnat de părintele dr. Nicolae-Dragoș Kerekes, teolog și istoric bisericesc clujean, titular al Paro-

hiei „Sfântul Antonie cel Mare” din municipiu.

După 1990 și în special după anul 2000, la nivelul județului Cluj au fost publicate numeroase lucrări cu caracter monografic dedicate diferitelor comune sau sate - chiar și celor mai mici, ajungând-se în prezent la circa 120 de titluri. Inițiativa apariției acestora aparține primăriilor, consiliilor locale, Consiliului Județean sau unor persoane: oameni de seamă ai locului, cadre didactice și nu în ultimul rând preoților, cum este și cazul de față.

Cartea are un scurt cuvânt înainte intitulat *Anamneză* ce aparține Pr. prof. univ. dr. habil. Gabriel-Viorel Gărdan care afirmă: „orice carte despre o comunitate este, în sine, un act de cunoaștere și de autocunoaștere, de afirmare identitară, o invitație la dialog, scrierea și citirea ei fiind o formă de recuperare a trecutului și de întâlnire cu cei trecuți, o anamneză” (p. 7).

În secțiunea *În loc de prefață*, autorul mărturisește că materialul prezent, fără a avea un caracter exhaustiv, are la bază două studii publicate anterior în Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și se constituie, la împlinirea a 30 de ani de la reînființarea Parohiei Ortodoxe Gheorghieni „ca un preambul pentru cercetarea ulterioară și încropirea unei monografii a satului și /sau a parohiei de către cercetători ulteriori” (p. 17).

Lucrarea nu se dorește o monografie locală propriu-zisă observând aspectele caracteristice școlii sociologice de la București a lui Dimitrie Gusti, fiind structurată în trei părți sau capitole mari:

Capitolul I: *Gheorghieni - primele urme prin istorie* prezintă mai întâi poziția localității, în apropierea municipiului Cluj-

Napoca, în partea estică a masivului Feleacului, într-o zonă cu relief deluros, pe drumul roman Napoca - Potaissa, apoi rezultatele cercetărilor arheologice întreprinse aici în trei rânduri care dovedesc existența unor așezări pe teritoriul satului în diferite perioade: situl arheologic de la „Dealul Cetății” (fragmente ceramice și epigrafice), așezarea care avea o biserică construită pe fundație de piatră în locul numit „Pustă”, necropola cu morminte de incinerare și inhumație (și elemente de habitat). Satul este atestat documentar în anul 1332 cu denumirea de *villa Georgii*, în limba maghiară Györgyfalva (în traducere satul lui Gheorghe), când este amintit clericul Briccius, dar așezarea este mai veche, purtând anterior numele Felekfark. Sunt enumerate apoi 22 de mențiuni privind localitatea Gheorghieni - documente emise în secolele al XIV-lea - al XVI-lea de regii Ungariei, voievozii sau vicevoievozii Transilvaniei și Conventul Fecioarei Maria de la Cluj-Mănăstur, având ca obiect: dispute patrimoniale, schimburi de moșii, danii, dreptul de moștenire, limitele proprietăților, vânzări, înzălogiri etc. În 1350 este pomenit un nobil, iar în 1366 șase nobili care își aveau reședința în sat.

Capitolul al II-lea: *Structura demografică a localității Gheorghieni și evoluția acesteia (secolele XVIII-XXI)* înfățișează datele conscripțiilor și recensămintelor efectuate în Transilvania în perioada 1733-2011. Regăsim aici: conscripția Episcopului Inochentie Micu-Klein (1733), conscripția vicarul apostolic Petru Pavel Aron (1750), conscripția generalului Nicolae Adolf von Bucov (1760-1762), *Conscripția Eparhiei Legii Grecești Neumite în Ardeal la anul 1766*, statisticile anului 1767, conscripția fiscală a Transilvaniei din anul 1750, recensămintele populației din anii 1850, 1857, 1880, 1890, 1900, 1910, 1930, 1941, 1956, 1992, 2002 și 2011 și recensământul agricol din anul 1895. Nu sunt menționate recensămintele din anii 1948, 1966 și 1977 care nu conțin informații despre apartenența confesională, dar nici sursele maghiare: *Magyarország népessége a Pragmatica Sanctio korában* (1720), respectiv *Az első Magyarországi népszámlálása (1784-1787)*. Din toate acestea rezultă că satul este unul majoritar maghiar, cu populația într-o continuă scădere, în care locuitorii de etnie română și confesiune ortodoxă sunt în minoritate (circa 11%), conviețuind alături de o comunitate reformată destul de numeroasă și de una romano-catolică restrânsă - ambele de limbă maghiară, având locașuri de cult proprii.

Capitolul al III-lea: *Parohia ortodoxă română Gheorghieni - 25 de ani de la înființare* face o incursiune istorică, arătând că abia în

secolul al XVIII-lea statisticile și recensămintele atestă existența unei comunități parohiale ortodoxe. În 1733 exista o biserică ortodoxă care apoi va deveni greco-catolică. Satul a avut o biserică din nuiele, apoi una din lemn, refăcută din piatră în 1950 și reconstruită din cărămidă între anii 1986 și 1989 - când a fost târnosită de Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului de atunci Iustinian Maramureșeanul, având hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”. Din tezaurul de carte veche a comunității trebuie reținută *Cazania lui Varlaam* de la 1643. Sunt rediate numele preoților care au slujit comunitatea între 1755-1948. Între 1949-1957 parohia ortodoxă este administrată de preoți interimari sau pensionari, iar între 1958-1990 comunitatea devine filie a Parohiei „Sfântul Mare Mucenic Dumitru” din Cluj-Napoca (cartierul Gheorghieni), care avea în administrare și filia Borhanci. În anul 1990, în urma repetatelor cereri ale credincioșilor ortodocși din localitate, filia Gheorghieni-sat a fost ridicată la rang de parohie. Din 1990 până în momentul de față au păstorit aici ca preoți parohi: Traian Bob, Liviu Cozma, Eugen Rogozan, Florin-Petru Drăgan, Nicolae-Dragoș Kerekes și Dan-Alexandru Horvat.

Bibliografia este bogată și bine exploatată, conținând: documente de arhivă, volume de documente, dicționare, lucrări de referință și de specialitate, studii și articole.

Anexele completează demersul investigativ, dând lucrării un plus de valoare. Anexa 1 include 14 documente cu referire la localitatea Gheorghieni din secolele al XIV-lea - al XVI-lea cu textul original în limba latină și traducerea în românește. Anexa 2 reproduce toate informațiile despre localitate din conscripția fiscală a Transilvaniei de la 1750. Anexa 3 aduce în atenția cititorului rezultatele cercetării arheologice celei mai recente efectuate pe teritoriul satului între anii 2007-2008, iar Anexa 4 cuprinde fotografii și documente în facsimil.

Lucrarea părintelui Nicolae conține elemente valoroase de istorie (scrisă și orală), arheologie, statistică legate de localitatea Gheorghieni din imediata apropiere a municipiului Cluj-Napoca, dar mai ales realități din evoluția comunității ortodoxe de aici cu biserica și slujitorii ei. Trebuie să subliniem străduința autorului de a cerceta o multitudine de izvoare inedite și editate și de a redacta informația într-o formă sistematică, clară, antrenantă și solid argumentată. Ar fi de dorit ca fiecare comunitate ortodoxă rurală din eparhia Clujului să aibă cel puțin un astfel de studiu monografic esențializator.

Dr. Dacian But-Căpușan

Concertul Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”

Darius Echim

Concertul de gală al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”, ajuns la cea de-a XI-a ediție, precum și Simpozionul Național „Bartolomeu Valeriu Anania - Vocea din agora cetății”, ediția a II-a, au marcat spațiul clujean al acestui început de primăvară prin mai multe manifestări cultural-educative și artistice devenite deja tradiție. Scopul acestor evenimente a fost promovarea proiectului de burse pentru elevii și studenții merituoși, dar lipsiți de posibilități financiare, precum și oferirea oportunității - pentru cei tineri și nu numai - de a cunoaște personalitatea mitropolitului, teologului, prozatorului, poetului și dramaturgului Bartolomeu Valeriu Anania, un vrednic model de urmat.

Concertul de gală al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu” a avut loc joi, 14 martie, de la ora 18:00, în sala „Auditorium Maximum” (Casa Universitarilor) a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și a cuprins trei momente de referință: cuvântul de binecuvântare al ierarhului, prefața muzicală, cuvântul invitatului special al ediției din acest an și concertul propriu-zis al Cvartetului Transilvan.

În deschidere, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, în calitate de președinte al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”, a adresat celor prezenți un cuvânt de binecuvântare și a evocat personalitatea vrednicului de pomenire ierarh. De asemenea, un cuvânt evocator a rostit și Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord, ucenic de-al Mitropolitului Bartolomeu.

Prefața muzicală a fost susținută de Corul de came-

ră „Psalmodia Transylvanica” al Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, dirijat de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu. Corala a susținut un recital muzical din repertoriul coral bisericesc și tradițional românesc.

Invitatul special al ediției din acest an, rectorul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, prof. univ. dr. Daniel David, care este și membru în Colegiul Director al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”, a vorbit despre personalitatea ierarhului și cărturarului Bartolomeu Valeriu Anania și a ținut o prelegere despre rolul Bisericii în societatea modernă.

A urmat concertul propriu-zis, fiind susținut de Cvartetul Transilvan al Filarmonicii de Stat „Transilvania” din Cluj-Napoca, format din Gabriel Croitoru - vioara I, Nicușor Silaghi - vioara a II-a, Marius Suărășan - violă și Vasile Jucan - violoncel. Din repertoriu au făcut parte lucrări din Wolfgang Amadeus Mozart, Franz Schubert, Antonin Dvořák, Jules Massenet, Edward Elgar, John Williams și Carlos Gardel.

În frunte cu Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, la concert au participat numeroși clerici, teologi,

oameni de cultură, reprezentanți ai mediului academic și ai instituțiilor publice, precum și alți invitați.

Moderatorul evenimentului a fost părintele lect. univ. dr. Bogdan Ivanov, cadru universitar al Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și administratorul Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”.

Prin acest moment, aflat la a XI-a ediție, Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” își propune să-și confirme deschiderea ei culturală, dar și să promoveze proiectul generos al acordării de burse tinerilor merituoși, dar lipsiți de posibilități financiare. Până în prezent, Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” a acordat 499 de burse unor tineri din întreaga țară, în valoare totală de 1.345.500 lei, conform pr. lect. univ. dr. Bogdan Ivanov.

Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” a fost înființată în anul 2008 și reprezintă „proiectul generos și inspirat al unui om cu viziuni largi, care a știut să ofere și după plecarea sa din această lume o șansă pentru tinerii merituoși, dar lipsiți de posibilități materiale”. Fundația are ca scop principal acordarea de burse tinerilor merituoși, dar lipsiți de posibilități, din resursele proprii, pe care le administrează potrivit dorinței fondatorului ei, vrednicul de pomenire Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu Anania.

Spre Înviere

Pr. Dan-Marius Matei

Dacă nu luptăm cu mândria, credem într-un Hristos imaginar. Pe de altă parte, există în noi o dorință după veșnicie pe care nimic din această lume nu o poate satisface (înseamnă că am fost creați pentru altă lume). Întregul univers a fost făcut pentru Hristos și trebuie să se adune în El (C.S. Lewis, *Creștinism pur și simplu*, Ed. Humanitas, București, 2023, p. 218). Hristos construiește în noi un templu după un plan veșnic, nu după imaginația noastră. Orice creștin trebuie să fie mai bun decât dacă n-ar fi fost creștin.

Cei care par importanți acum vor deveni nesemnificativi în viața viitoare. Numele noastre sunt scrise în ceruri, nu în istoria pământului. Nu avem nevoie de rang social aici, suntem fii adoptivi ai Tatălui, cu drept de moștenire veșnică. Mai degrabă pierdem tot, decât să Îl pierdem pe Hristos.

Înainte de Paști, evreii dormeau puțin. Stăteau nopți întregi și povesteau despre ceea ce azi numim Vechiul Testament. În Ghețimani însă, câțiva discipoli au adormit, tocmai atunci, când se apropia cel mai important Paști. Așadar, ni se cere vigilență, să nu fim luați prin surprindere de nimic și să nu ratăm ceea ce zeci de generații nu au văzut. Tălharii atacă mai ales pe cei ce călătoresc singuri (fără ajutorul nimănui).

Hristos nu vâna-ză nici o secundă popularitatea, dar El este - de departe cel mai cunoscut din toate timpurile. Să nu ne dorim nici noi prestigiul, ci doar imitarea Lui. Discreția este cuvântul-cheie. Iar când un copil trece pragul veșniciei (ca azi), Domnul să ne întărească și să ne mângâie. Să credem în Vestirea Bună, singura care biruie răul. Oamenii nu vor găsi altă sursă de fericire, oricât ar căuta. Să nu aducem jale în jur, ci Vestea Bună, luminoasă, clară, eliberatoare.

Ceea ce face din om un păcătos nu este greșeala lui, ci ignorarea necesității de a fi iertat. Dacă Hristos ar spune azi o pildă, cu siguranță ar fi despre problema drogurilor (Craig Keener, *Comentariu cultural-istoric al Noului Testament*, Ed. Casa Cărții, Oradea, 2023, p. 269). El are soluții și la crizele de azi, nu doar la cele din Palestina primului secol. Hristos ne asigură că nu este o fantomă, ci învierea Lui este adevărată și demnă de crezare. Există milă destulă în Hristos, destulă pentru toți, destulă pentru fiecare, destulă pentru totdeauna.

Socrate l-a chemat la ucenicie pe Xenofon. Hristos ne cheamă pe noi. Acest apostolat este cea mai nobilă misiune posibilă. Nu numai că vom fi la Nuntă, dar vom fi chiar prietenii Mirelui. Deși - până la nunta galileeană din Khirbet Kana - Hristos nu făcuse nici un semn divin public, Fecioara Maria știa că El este singurul care poate găsi o soluție. La fel, deși nu toți sesizează minunile din viețile lor, Hristos este răspunsul la marile întrebări. În convorbirea cu rabinul Nikodim Ben-Gurion, Hristos ne explică ce este

renașterea: luarea vieții de la capăt. Oricum, Hristos e mai preocupat de oameni (de exemplu, în Samaria), decât de cutume. Dar marea dilemă rămâne aceeași: sacrificăm mântuirea de dragul succesului?

Hristos oferă lumina Sa lumii întregi, ca oamenii să nu se mai împiedice din cauza întunericului. Nu putem fi bandajați corect în beznă. Nu putem spera fără promisiunea unei răscumpărări din statutul de ostatici. Hristos a mers spre Golgota de bună voie. Nu a mers ca un neajutorat. Știa că este biruitor. Hristos nu este un zeu. El nu aspiră să devină Dumnezeu. El este Dumnezeu. Cea mai mare descoperire nu e roata, nici focul, nici electricitatea, ci mormântul gol al lui Hristos.

La Rusalii, puterile lui Dumnezeu au fost declanșate și nu au fost retrase. Harul sfințeniei transformă creația în Biserică. Este cea mai importantă reînnoire a Legământului dintre noi și Aliațul nostru: declarăm război răului din noi, ne lepădăm de Lucifer și ne adăpostim în iubirea veșnică. Harul este imbatabil, nici o altă forță nu i se poate opune.

Mulți pelerini din diaspora iudaică rămân la Ierusalim 50 de zile, de la Paști la Rusalii, nu mai făceau un drum din Cartagina, Roma, Efes sau Atena (Craig Keener, *Comentariu cultural-istoric al Noului Testament*, Ed. Casa cărții, Oradea, 2023, p. 387). În acest interval auziseră despre Profetul atipic din Nazaret. Nu știau la ce să se aștepte. La Paști, au văzut cutremurul, întunericul ziua, ruperea capetetesmei templului și învierea multor frați din cimitirul local. Auziseră despre învierea lui Hristos. Puțini știau și despre Înălțarea la Cer. Dar e cert

că așteptau ceva nemaivăzut, ceea ce s-a și întâmplat: venirea Duhului Sfânt, în chip de limbi ca de foc. Sincronizarea a fost perfectă. Dumnezeu ne dă harul, ca să avem putere în lupta cu păcatul.

Dacă Duhul Sfânt îi inspiră pe apostoli să vorbească în limbi pe care nu le cunosc, îi poate inspira și să transmită cuvântul divin. Ce înseamnă asta? Că a început epoca mesianică (John Walton, *Comentariu cultural-istoric al Vechiului Testament*, Ed. Casa cărții, Oradea, 2021, p. 819). Din totdeauna, lumea a fost suspicioasă în privința șarlatanilor, doar că de multe ori au acuzat creștinii onești, pioși, inocenți. Tocmai de aceea ni se cere să nu judecăm, ca să nu greșim. Degeaba găsim un potențial vinovat, oricum ni se recomandă să nu ne răzbunăm. Mai bine să iertăm, să trecem peste conflicte. Minunile se intensifică, doar să fim atenți să le observăm, să nu circulăm doar pe banda de viteză.

Dacă nu am trece prin iarnă, nu ne-am bucura de primăvară. Nu am fi învățat lecția bucuriei. Dacă nu am trece prin post, am banaliza Paștile. Dacă nu am crede, am fi rămas sclavi în infern. Dar dacă Hristos ne oferă totul, nu avem nici un motiv să Îl refuzăm. Moartea îi înspăimântă doar pe cei ce au mintea legată doar de această lume. Greutățile vieții scot la iveală adevăratul Prieten. Smerenie: să avem puterea să renunțăm la ceea ce ni se pare că ni se cuvine.

Simpozionul Național „Bartolomeu Valeriu Anania – Vocea din agora cetății”

Darius Echim

În perioada 28-29 martie, la Muzeul Mitropoliei Clujului, Colegiul Ortodox „Mitropolitul Nicolae Colan” din Cluj-Napoca a organizat cea de-a doua ediție a Simpozionului Național „Bartolomeu Valeriu Anania – Vocea din agora cetății”. În cadrul evenimentului, timp de două zile, prin intermediul mai multor personalități clericale și laice, profesori, oameni de cultură, colaboratori și apropiați ai Mitropolitului Bartolomeu, elevii au avut posibilitatea să cunoască personalitatea mitropolitului, teologului, prozatorului, poetului și dramaturgului Bartolomeu Valeriu Anania, un vrednic model de urmat.

Deschiderea festivă a avut loc joi, 28 martie, de la ora 15:00, fiind săvârșită slujba Parastasului la mormântul Mitropolitului Bartolomeu din necropola ierarhilor de la demisolul Catedralei Mitropolitane. Au participat profesori de la Facultatea de Teologie Ortodoxă, cadre didactice și elevi de la Colegiul Ortodox „Mitropolitul Nicolae Colan” din municipiu, reprezentanți ai Inspectoratului Școlar Județean Cluj (ISJ Cluj), precum și alți invitați.

În continuare, în sala de evenimente a muzeului, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei a rostit un cuvânt de binecuvântare, a vorbit despre personalitatea vrednicului de pomenire Mitropolit Bartolomeu și i-a îndemnat pe elevi să îi citească opera literară, în special Memoriile.

„Cei care avem un număr de ani, l-am cunoscut pe Mitropolitul Bartolomeu, unii foarte bine. Acum, dumneavoastră îl puteți cunoaște, teoretic, tot foarte bine, din cartea aceasta minunată de memorii pe care a scris-o Mitropolitul Bartolomeu Anania. (...) Chiar vă îndemn s-o citiți, că e palpitantă. Citind-o, îl veți cunoaște și pe el, dar și o sumedenie de lucruri care celor tineri vă sunt necunoscute”, le-a spus ierarhul elevilor participanți.

De asemenea, prof. Amalia Gurzău, inspector școlar în cadrul ISJ Cluj, a apreciat activitățile organizate de Colegiul Ortodox și a transmis mesajul inspectorului școlar general al județului Cluj, prof. Marinela Marc.

În cadrul simpozionului, personalitatea marelui ierarh și cărturar, opera și realizările impresionate atinse pe parcursul vieții au fost evocate de distinși oameni de cultură, colaboratori și apropiați ai Mitropolitului Bartolomeu: pr. lect. univ. dr. Bogdan Ivanov – președintele Fundației „Mitropolitul Bartolomeu” și cadru universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, preotul Ioan Pinte – directorul Bibliotecii Județene „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud și lect. univ. dr. Vlad Mureșan – cadru didactic la Facultatea de Studii Europene din Cluj-Napoca.

Simpozionul a continuat vineri, 29 martie, de la ora 12:00, tot la Muzeul Mitropoliei Clujului, unde a fost lansat volumul II al cărții „Întâlniri cu Bartolomeu Anania. Pagini de jurnal (2000-2011)”, apărut la Editura Renașterea a Arhiepiscopiei Clujului în anul 2024, semnat de doamna dr. Nicoleta Pălimaru, redactorul-șef al Editurii Renașterea. Au luat cuvântul: Arhim. dr. Dumitru Cobzaru – exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, poetul și editorul Mircea Petean, doamna prof. dr. Ramona Burcă, precum și dr. Nicoleta Pălimaru, autoarea cărții. De asemenea, a avut loc și premiarea elevilor care au participat în cadrul simpozionului cu diferite creații literare și artistice în memoria Mitropolitului Bartolomeu.

În calitate de gazdă și organizator, pe parcursul celor două zile, alocuțiuni a rostit și pr. lect. univ. dr. Liviu Vidican-Manci, directorul instituției de învățământ teologic, care a prezentat și moderat simpozionul.

Evenimentul a fost completat, în ambele zile, de recitalurile de poezie inspirate din opera Mitropolitului Bartolomeu și de mai multe momente muzicale susținute de Corul de băieți al Colegiului Ortodox, dirijat de pr. prof. dr. Petru Stanciu, Corul de fete și Corul „Sfânta Ecaterina” al Colegiului Ortodox, ambele dirijate de arhid. prof. dr. Daniel Frumos. Un moment muzical a susținut și Maria Taloș, studentă la Academia Națională de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca.

† **BENEDICT Bistrițeanul**
EPISCOP-VICAR AL ARHIEPISCOPIEI
VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Martie 2024

1 martie

Face o vizită pe șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrice „Sfântul Hristofor” din localitatea clujeană Sânnicoară. Este însoțit de domnul director Ioan Scuturici, inginer de lucrări.

La Restaurantul „Megapark” din Sângeorz-Băi, participă, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, la o masă festivă cu ocazia încheierii mandatului de protopop al PC Pr. Ioan Dâmbu, Protopop al Năsăudului timp de 36 de ani.

2 martie

Slujește Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii cu hramurile „Sfântul Ierarh Vasile cel Mare” și „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din Someșul Cald, Protopopiatul Huedin. Rostește o scurtă cuvântare. În continuare, oficiază slujba Parastasului pentru adormitul întru Domnul, Protos. Zosima Bârsan, fost duhovnic al mănăstirii. Este însoțit de PC Pr. Dan Lupușan, Protopopul Huedinului.

În Paraclisul „Sfântul Nicolae” al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, săvârșește Sfânta Taină a Cununi-ei pentru mirii Bogdan și Adriana Ioan-Coroiu. Rostește un scurt cuvânt de învățătură.

3 martie

În Duminica a XXXIV-a după Rusalii săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din localitatea Căianu Mic, Protopopiatul Beclean. Rostește predica intitulată: „Trei atitudini pentru un comportament cotidian”. Este însoțit de PC Pr. Cristian Dragoș, Protopopul Becleanului.

4 martie

Participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

5 martie

Oficiază o slujbă de pomenire la mormântul adormiților întru Domnul, sculptorul Mihai Barbu și soția sa Otilia, în Cimitirul Central din Cluj-Napoca.

6 martie

Program de audiențe la birou.

7 martie

La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, predă studenților din anul III cursul de „Spiritualitate Ortodoxă (I)”.

Face o vizită pe șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrice „Sfântul Hristofor” din localitatea clujeană Sânnicoară. Este însoțit de domnul director Ioan Scuturici, inginer de lucrări.

Primește la reședința episcopală pe Klaus Kennet, misionar german convertit la ortodoxie.

În cadrul „Serilor culturale” de la Muzeul Mitropoliei Clujului, aflat la demisolul Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, participă, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, la evenimentul editorial și comemorativ intitulat „Centenarul învățământului teologic ortodox universitar clujean. File din istoria Eparhiei Clujului”, în cadrul căruia au fost lansate două volume apărute recent la Editura Renașterea: „Calendarul Renașterea 2024” și „În slujba Cuvântului. Culegere de predici praznicale și duminicale din opera Părintelui Profesor Dr. Liviu Galaction Munteanu”. Rostește un cuvânt ocazional.

8 martie

Slujește Sfânta Liturghie în Paraclisul „Buna Vestire” al Liceului tehnologic special pentru deficienți de auz din Cluj-Napoca. Rostește un scurt cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopopul de Cluj II.

Anticipând Ziua Deținuților Politici Anticomuniști, oficiază o slujbă de pomenire în fața Monumentului Rezistenței Anticomuniste din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt evocator. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopopul de Cluj II.

Program de audiențe la birou.

9 martie

Slujește Sfânta Liturghie în Biserica „Nașterea Sfântului Proroc Ioan Botezătorul” din localitatea Luncani, Protopopiatul Turda. Din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei înaintează la rangul de iconom pe Pr. Paroh Vasile Lucian Adi. Oferă „Crucea Transilvană” domnului Aurel Giurgiu, Primarul Comunei Luna. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Rus, Protopopul de Turda.

10 martie

În Duminica Înfricoșătoarei Judecăți săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din cartierul clujean Mănăstur. Rostește predica intitulată: „Hristos între cei mici”. Din încredințarea Părintelui Mitropolit Andrei, hirotonește diacon pe teologul Petru Ostaș, viitor preot pe seama Parohiei Pădureni din Protopopiatul Cluj I. Este însoțit de PC Pr. Dumitru Boca, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Clujului, și de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopopul de Cluj II.

La Paraclisul „Sfântul Nicolae” al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca oficiază Sfânta Taină a Botezului pentru Irina Maria Pop și pentru Ana Pop. Rostește la final un cuvânt de învățătură.

11 martie

Participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

PS Episcopul Vicar Benedict Bistrițeanul a oficiat Sfânta Liturghie în Biserica Adormirea Maicii Domnului din cartierul clujean Mănăstur, 10 martie 2024.

12 martie

Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul „Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive”.

13 martie

Program de audiențe la birou.

14 martie

De ziua onomastică și cu ocazia hramului, slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal ocrotit de „Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive”.

Participă la ședința anuală de lucru cu protopopii din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului și cu membri CAR, prezidată de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei.

Participă, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, la concertul de gală al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”, ajuns la cea de-a XI-a ediție, desfășurat în sala „Auditorium Maximum” a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

15 martie

La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, predă studenților din anul III cursul de „Spiritualitate Ortodoxă (I)”.

Face o vizită pe șantierul Centrul de îngrijiri paliative pediatrice „Sfântul Hristofor” din localitatea clujeană Sânnicoară. Este însoțit de domnul director Ioan Scuturici, inginer de lucrări.

16 martie

La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca îi vizitează pe cursanții înscriși la programul pentru consiliere și educare în adicții. Rostește un cuvânt ocazional.

În Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din

Salva, Protopopiatul Năsăud, oficiază o slujbă funebră la capătul adormitului întru Domnul, Ioan Mititean. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Ovidiu Sermeșan, Protopopul Năsăudului.

17 martie

În Duminica Izgonirii lui Adam din Rai săvârșește Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană „Adormirea Maicii Domnului” din Cluj-Napoca. Rostește cuvântul de învățătură intitulat: „De ce ne este greu să iertăm?”.

Seara, slujește „Vecernia iertării” în Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae și Sfântul Ioan Evanghelistul” din Campusul studențesc Hașdeu, Cluj-Napoca. Rostește la final un scurt cuvânt de folos duhovnicesc.

18 martie

Seara, în Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din cartierul clujean Mănăstur, slujește Pavecernița Mare în cadrul căreia este citită prima parte a Canonului cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Rostește la final un cuvânt de învățătură.

19 martie

Seara, slujește Pavecernița Mare în cadrul căreia este citită a doua parte a Canonului cel Mare la Catedrala Mitropolitană „Adormirea Maicii Domnului” din Cluj-Napoca. Rostește la final predica.

20 martie

Slujește Liturgia Darurilor mai înainte sfințite la Catedrala Mitropolitană „Adormirea Maicii Domnului” din Cluj-Napoca.

Seara, în Biserica „Sfântul Dimitrie cel Nou” din cartierul clujean Gheorgheni, slujește Pavecernița Mare în cadrul căreia este citită a treia parte a Canonului cel Mare. Rostește la final un cuvânt de învățătură.

21 martie

La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, predă studenților din anul III cursul și seminarul de „Spiritualitate Ortodoxă (I)”.

Vizitează șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrice „Sfântul Hristofor” din localitatea clujeană Sânnicoară. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Chiorean, Directorul Centrului de îngrijiri paliative „Sfântul Nectarie” și de domnul director Ioan Scuturici, inginer de lucrări.

Seara, în Biserica Coroana cu hramul „Intrarea în Biserică a Maicii

Domnului” din Municipiul Bistrița, oficiază slujba Pavecerniței Mari în cadrul căreia este citită a patra parte a Canonului cel Mare. Rostește la final predica.

22 martie

Alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei face o vizită pe șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrice „Sfântul Hristofor” din localitatea clujeană Sânnicoară. Sunt însoțiți de PC Pr. Bogdan Chiorean, directorul Centrului de îngrijiri paliative „Sfântul Nectarie” și de domnul director Ioan Scuturici, inginer de lucrări.

Program de audiențe la birou.

Seara, slujește Liturgia Darurilor mai înainte sfințite în Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Municipiul Cluj-Napoca. Rostește predica. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopopul de Cluj II.

23 martie

Slujește Sfânta Liturghie și predică în Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae și Sfântul Ioan Evanghelistul” din Campusul studențesc Hașdeu, Cluj-Napoca. În continuare, în demisolul sfântului locaș participă la vernisajul „Oglindiri prin artă și credință” și rostește un cuvânt ocazional.

24 martie

În Duminica Ortodoxiei săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica „Buna Vestire” din Beclean. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită Părintelui Ioan Suciul la Centrul de vârstnici din Beclean. Este însoțit de Părintele Cristian Dragoș, Protopop de Beclean.

25 martie
De sărbătoarea Bunei Vestiri, slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană „Adormirea Maicii Domnului” din Cluj-Napoca alături de soborul arhieresc format din: Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmăruului, Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului și Preasfințitul Părinte Gherontie Hunedoreanul, Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Devei și Hunedoarei, precum și un sobor de preoți și diaconi.
Seara, slujește Paraclisul Maicii Domnului și rostește predica în Biserica „Buna Vestire” din cartierul clujean Iris. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopopul de Cluj II.

26 martie
În Paraclisul Centrului de îngrijiri paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca oficiază slujba Parastasului pentru prof. Georgeta Antonescu și pentru toți cei adormiți în acest centru.

27 martie
La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, predă studenților din anul III cursul și seminarul de „Spiritualitate Ortodoxă (I)”.

La Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu” din cartierul clujean Grigorescu participă la evenimentul comemorării a 106 ani de la unirea Basarabiei cu România. Oficiază o slujbă de Te Deum și rostește un cuvânt ocazional.

Program de audiențe la birou.
Seara, săvârșește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite și rostește un cuvânt de învățătură în Catedrala „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Turda.

28 martie
La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Craiova, la invitația și în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Irineu al Olteniei, susține conferința cu tema „Trepte de noi înțelesuri, împreună cu Sfântul Ioan Scărarul”, sub egida Synaxis. Răspunde la o sesiune de întrebări.

29 martie
În Catedrala Mitropolitană din Craiova, înregistrează pentru TVR Craiova emisiunea „” avându-l ca moderator pe Părintele Marius Reșceanu, Consilierul media al Arhiepiscopiei.
Vizitează Muzeul Cărții și Exilului Românesc din municipiul Craiova, fiind însoțit de părinții profesori Pr. conf. univ. dr. Mihai Ciurea, Prodecanul Facultății de Teologie din Craiova, și Pr. lect. univ. dr. Lucian Zenoviu Bot.

La Muzeul Cărții și Exilului Românesc din municipiul Craiova participă la prezentarea și lansarea volumului semnat de Preasfinția Sa, „Năvalnicii Împărăției. Personalități ale Vechiului Testament în căutarea lui Dumnezeu”. un cuvânt de mulțumire către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Irineu și către ceilalți organizatorii evenimentului.

30 martie
În contextul „Anului omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor”, slujește Sfânta Liturghie în spațiul special amenajat din incinta Institutului Regional de Gastroenterologie și Hepatologie „Prof. Dr. Octavian Fodor” din Cluj-Napoca (Clinica Medicală III). Rostește predica. Oferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” doamnei Cristina Rus, cântăreț bisericesc, precum și diplome de aleasă cinstire reprezentanților medici, conducători de secții aparținătoare spitalului. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopopul de Cluj II.

31 martie
În Duminica a II-a din Post, a Sfântului Ierarh Grigorie Palama, săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica „Sfințelor Femei Mironosițe” din Jucu-Gară, Protopopiatul Cluj I. Rostește cuvântul de învățătură intitulat: „A crede și a spera în locul celui alt”. Oferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” domnului Vasile Roman, epitrop; Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru mireni familiei Lucian și Ana Prodan, binefăcători, și domnului Gheorghe Reti, cântăreț bisericesc, precum și Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni” familiei Raul și Adriana Baci, binefăcători. Este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, Protopopul de Cluj I.

A consemnat Arhid. Sergiu Iustin Pop, secretar de cabinet

† **ANDREI**
MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.
În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde herțziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.
În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Martie 2024

1 martie
Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.
În sala de festivități a Restaurantului „Parc” din Sângeorz-Băi, protopopiatul Năsăud, participă la recepția oferită, cu prilejul pensionării părintelui protopop Ioan Dâmbu, de către noul protopop, Pr. Ovidiu Ioan Sermeșan. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Cornel Gheorghe Coprean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial.
2 martie
Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă masteranzilor din cadrul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.
În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură. Hirotesește într-un duhovnic pe PC Pr. Cătălin-Mihai Ciurea de la parohia Măgoaja, protopopiatul Dej.

IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei, împreună cu participanți la cea de a treia ediție a Concertului de pricesne, muzică religioasă și cultă „Tradiții clujene, de Buna Vestire”, cu prilejul hramului Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, 25 martie, 2024.

3 martie
În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un diacon, pe seama capelei Seminarului Teologic, pe tânărul Constantin Alexandru Radu. Acordă distincția „Crucea Transilvană” domnului Cosmin Marinescu.
În sala de festivități a „Grand Hotel Napoca” din Cluj-Napoca, participă la ediția 2024 a „Balului Moșilor”, organizat de filiala Cluj a Asociației „Avram Iancu”. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.
În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.
4 martie
În biserica din Bobâlna, protopopiatul Dej, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Matia, fiul părintelui paroh Călin Tudor Lazăr. Rostește un cuvânt de învățătură.
5 martie
În localitatea Râsăruci, protopopiatul Cluj I (paroh: Pr. Dan Balog), oficiază slujba de Sfințire a apei și cea de binecuvântare a noii Grădinițe cu program prelungit. Rostește un cuvânt de învățătură.
În Sala „Transilvania” a casei de Cultură a Studenților, asistă la Concertul aniversar „30 de ani” susținut de Corala „Voci Transilvane”. Este însoțit de domnul Adrian Eugen Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.
6 martie
În sala de ședințe a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și

Clujului, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul pentru ocuparea posturilor de preot la parohiile Recea Cristur (protopopiatul Dej) și Pădureni (protopopiatul Cluj I).
În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Acatistul Mântuitorului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.
7 martie
În biserica din Agrieșel, protopopiatul Beclean, oficiază Taina Sfântului Botez pentru Tatiana-Maria, fiica părintelui paroh Marius Hiticaș. Rostește un cuvânt de învățătură.
În biserica din Dobric, protopopiatul Beclean, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Aaron Ioan, fiul părintelui paroh Ovidiu Cosmin Popa. Rostește un cuvânt de învățătură.
În sala principală a Muzeului Mitropoliei, în cadrul Serilor Culturale, participă la Manifestarea „Centenarul Învățământului Teologic Universitar Clujean – file din istoria Eparhiei Clujului”, în cadrul căreia au fost lansate volumele „Calendarul Renașterea 2024” coordonat de PC Pr. Dumitru Boca, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de PC Pr. consilier cultural Cornel Gheorghe Coprean și „În slujba cuvântului – culegere de predici praznicale și duminicale din opera Părintelui Profesor Dr. Liviu Galaction Munteanu”, editată de Pr. Dr. Lucian Greabu de la parohia Năsăud I. Rostește un cuvânt de binecuvântare.
8 martie
Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.
Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii, din Cluj-Napoca.
9 Martie (Sfinții 40 de mucenici)
Cu prilejul hramului, în biserica Mănăstirii-Memorial de la Gherla, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un diacon pe tânărul Radu-Mircea Moldovan. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” domnului Viorel Nicolae Florean, cântăreț bisericesc în ultimii 70 de ani, în biserica din Cătina, protopopiatul Gherla.
În cimitirul din proximitatea Mănăstirii-Memorial din Gherla, slujește Parastasul în memoria mărturisitorilor din temnițele comuniste. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.
În Biserica „Sfânta Treime” din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Cons. Cristian Baci și Pr. Florin Cătălin Ghiț), oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Cătălina Marina Croitoru. Rostește un cuvânt de învățătură.
În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.
10 martie
În biserica din Cuzdrioara, protopopiatul Dej, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un preot, pe seama parohiei Recea Cristur, protopopiatul Dej, pe diaconul Radu-Mircea Moldovan. Hirotesește într-un iconom stavrofor pe părintele paroh Vasile Banc.
În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotesește într-un duhovnic pe PC Pr. Andrei Ierima de la parohia Chețiu, protopopiatul Beclean.

11 martie

La Chilia „Sfinții Părinți Athoniți Siluan și Sofronie” de la Lăzești, județul Alba, se întâlnește cu Ieromonahul Rafail Noica. Este însoțit de PCuv. Arhim. Samuel Cristea, duhovnicul Seminarului Teologic din Cluj-Napoca.

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor.

12 martie

În Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul” din Năsăud, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Iustina Sermeșan, nepoata părintelui paroh Ovidiu Ioan Sermeșan, protopopul locului. Rostește un cuvânt de învățătură.

La Galeria Itinerantă „PunctForte” de la etajul IV al Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, participă la vernisajul Expoziției-Simpozion „Repoziționarea discursului etnografic în actul curatorial contemporan”, cu tema „Scrisori de pe front” (organizator: Prof. Marius Ghenescu). Rostește un cuvânt duhovnicesc.

13 martie

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord.

În Sala „Reduta” din incinta Muzeului Etnografic al Transilvaniei, participă la momentul festiv al lansării volumelor „De ce mă simt singur într-o eră a comunicării? – Bucurie cerească, singurătate omenească” și „Folclor Muzical de pe Văile Țibleșului, vol. I: Cântece ocazionale”, ale Preasfințitului Părinte Macarie al Europei de Nord. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

14 martie

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial cu participarea părinților protopopi din arhiepiscopie și ședința de lucru a membrilor C.A.R. din cadrul Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor din Cluj-Napoca, participă la cea de-a XI-a ediție a Concertului de gală al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”, susținut de Cvartetul Transilvan. Rostește un cuvânt evocator.

15 martie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

Oficiază slujba de Sfințire a apei și cea de binecuvântare a celui de-al doilea apartament parohial al Bisericii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Dan Dorian Cismaș, Pr. Radu Onac și Pr. Nicolae Maja). Rostește un cuvânt de învățătură. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici părintelui paroh Dan Dorian Cismaș, iar Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru mireni îl conferă doamnei Elena Ielcean. Acordă „Gramata Mitropolitană însoțită de Sfânta Scriptură, cartea de căpătâi a creștinului” domnului Aurel Badiu.

16 martie

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, în Biserica „Trei Stejari” din Sibiu, oficiază taina Sfântului Botez pentru pruncul Michael, fiul nepotei de frate Dana Otero-Andreicuț. Rostește un cuvânt de învățătură.

În curtea Bisericii „Trei Stejari” din Sibiu, oficiază slujba Parastasului pentru ctitorul sfântului locaș, preotul Nechifor Todor. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

În sala mare a Operei din Cluj-Napoca, asistă la cea de-a XXX-a ediție a Balului Operei. Este însoțit de PC Pr. Cornel Gheorghe Coprean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

17 martie

Săvârșește slujba de binecuvântare a lucrărilor exterioare realizate la biserica din Nireș, protopopiatul Dej. Rostește un cuvânt de felicitare.

În biserica din Nireș, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un preot, pe seama parohiei Pădureni, protopopiatul Cluj I, pe diaconul Petru Adrian Ostaș. Hirotessește într-un iconom stavrofor pe părintele paroh

Alexandru Florin Farcaș. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” pentru clerici părintelui pensionar Viorel Șuteu. Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni” îl conferă domnului Ioan Balc, iar domnului Ioan Felecan îi conferă Ordinul „Mihai Vodă” pentru mireni. Doamnei Mihaela Cutuș îi conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru mireni, iar „Gramata Mitropolitană însoțită de Sfânta Scriptură, cartea de căpătâi a creștinului” o acordă doamnei Paraschiva Săplăcan și doamnei Daria Kovacs. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În localitatea Baci, protopopiatul Cluj I (Parohi: Pr. vicar Dumitru Boca și Pr. Cristian Dumitru Moldovan), oficiază slujba de Sfințire a apei și cea de binecuvântare a noi Grădinițe cu program prelungit, ridicată de primăria comunei. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Asistă la programul cultural organizat cu acest prilej.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Pavcernița Mică și rostește o cateheză. Dă citire Rugăciunii de binecuvântare a începutului Postului Sfințelor Paști și împlinește tradiționalul ritual al iertării.

18 martie

Face o vizită pe șantierul de restaurare al Catedralei Mitropolitane. Este însoțit de domnul inginer Ionuț Bujeniță de la Centrul Eparhial.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Pavcernița Mare în care s-a citit prima parte a Canonului celui Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Rostește un cuvânt de învățătură.

19 martie

Asistă la o oră de curs a clasei a XII-a de la secția de filologie a Colegiului „Mitropolit Nicolae Colan”. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. director Liviu Vidican Manci.

IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei împreună cu ierarhii participanți la Hramul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmărlui, PS Petroniu, Episcopul Sălajului, PS Benedict, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, PS Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărlui, și PS Gherontie Hunedoreanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Devei și Hunedoarei, în Reședința Mitropolitană, Buna Vestire, 25 martie, 2024.

În Biserica „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie Izvorătorul de Mir” din cartierul clujean Gheorgheni (parohi: Pr. Ioan Goje și Pr. Cătălin Pălimaru), slujește Pavcernița Mare în care s-a citit cea de-a doua parte a Canonului celui Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Rostește un cuvânt de învățătură.

20 martie

În Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe Purtătorul de biruință” din cartierul clujean Gruia (paroh: Pr. Ioan Marc), slujește Pavcernița Mare în care s-a citit cea de-a treia parte a Canonului celui Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Rostește un cuvânt de învățătură.

21 martie

În sala de festivități a Cercului Militar din Cluj-Napoca, participă la ședința de lucru a filialei Cluj a Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În capela Facultății de Teologie (slujitor: Ierom. Grigorie Foltis), slujește Pavcernița Mare în care s-a citit cea de-a patra parte a Canonului celui Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Rostește un cuvânt de învățătură.

În aula mare a Facultății de Teologie, la invitația ASCOR Cluj, în debutul Serilor Duhovnicești din Postul Mare a

anului 2024, susține Conferința „Împreună cu domnul Hristos pe Calea Crucii”, la finalul căreia răspunde la întrebările adresate din partea asistenței.

22 martie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

Face o vizită pe șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrie „Sfântul Hristofor” de la Sânicoadă, protopopiatul Cluj I (coordonator: Pr. Bogdan Chiorean).

23 martie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă masteranzilor din cadrul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

Face o vizită în satul natal Oarța de Sus, județul Maramureș. În cimitirul satului, se reculege, preț de câteva clipe, la mormintele părinților și bunicilor. Oficiază o scurtă slujbă de pomenire.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus. Se întâlnește cu obștea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

24 martie

În biserica din Teaca, protopopiatul Bistrița, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un preot, pe seama bisericii Mănăstirii „Sfânta Treime” de la Soporu de Câmpie, protopopiatul Turda, pe ierodiaconul Serafim Donca. Oficiază slujba Parastasului pentru preoții slujitori, ctitorii și închinătorii mutați la Domnul. Conferă părintelui paroh Vasile Cristian Motogna Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici. Domnului primar Damian-Iustian Muntean îi conferă Ordinul „Mihai Vodă” pentru mireni, iar domnului viceprimar Florin Oltean și domnului Simion Drecșan le conferă Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”.

Domnului Sorin Cornel Greab și Nicolae Daniel Arcălean le conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”.

Oficiază slujba de Sfințire a unei noi Troițe amplasată în curtea bisericii din Teaca. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia Mare cu Litie și rostește o cateheză.

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmărlui, pe Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărlui și pe Preasfințitul Părinte Gherontie Hunedoreanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Devei și Hunedoarei.

25 Martie (Buna Vestire)

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului.

Cu prilejul hramului Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, în sobor de arhieriei, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt duhovnicesc.

Primește la reședință autoritățile județene și locale, civile și militare, venite a-l felicita cu prilejul împlinirii a 13 ani de la întronizarea în demnitatea de Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului. Rostește un cuvânt de mulțumire.

La Casa de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca, asistă la Spectacolul „Tradiții clujene de Buna Vestire”, organizat de Centrul județean pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale Cluj. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

26 martie

În sala de festivități a Hotelului „Royal Clasic” din Cluj-Napoca, participă la recepția oferită cu prilejul Zilei Poliției Române. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PC Pr. Cornel Gheorghe Coprean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Cu binecuvântarea Îaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscopul Alba-Iuliei, face o vizită la Mănăstirea „Sfinții Împărați Constantin și Elena” de la Afteia, pentru a-l întâlni pe părintele stareț, Arhimandritul Ioan Paven. Face o vizită la

Mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” de la Strungari. Se întâlnește cu obștea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

27 martie

În capela mortuară din Chinteni (parohi: Pr. Laurențiu Grigore și Pr. Ioan-Marius Gherghel), oficiază slujba înmormântării adormitei întru Domnul Daria Gândac (14 ani). Rostește un cuvânt de mângâiere.

În sala principală a Muzeului Mitropoliei, participă la momentul festiv al lansării volumului „Libertatea Duhului și sclavia modernă” al părintelui Claudiu Melean de la Biserica „Sfântul Ierarh Alexandru” de pe Bulevardul Muncii din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

28 martie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul pentru obținerea Capacității Preoțești. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În sala principală a Muzeului Mitropoliei, participă la cea de-a doua ediție a Simpozionului și Concursului interjudețean de cultură religioasă „Bartolomeu Valeriu Anania. Vocea din Agora cetății”, organizate de Colegiul Ortodox „Mitropolitul Nicolae Colan”. Rostește un cuvânt evocator.

În Biserica „Sfântul Apostol Andrei” din Beclean (paroh: Pr. Claudiu Zinveliu), în cadrul Serilor Duhovnicești organizate de protopopiatul din oraș, slujește Canonul de Pocăință către Domnul Hristos și rostește un cuvânt de învățătură. Răspunde întrebărilor adresate din partea asistenței.

29 martie

În Biserica „Sfinții Apostoli Petru, Pavel și Andrei” din Bistrița (parohi: Pr. Marius Ioan Pintican și Pr. Mircea Bogdan Oprea), oficiază slujba de sfințire a noilor vitralii și a icoanelor pictate pe exteriorul bisericii. Rostește un cuvânt de felicitare.

În Biserica „Sfinții Apostoli Petru, Pavel și Andrei” din Bistrița, slujește Sfânta Liturghie a Darurilor mai Înainte Sfințite și rostește cuvântul de învățătură. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” pentru clerici părintelui pensionar Simion Bretfelean-Vidican.

Oficiază slujba de binecuvântare a noului apartament parohial al Bisericii „Sfinții Apostoli Petru, Pavel și Andrei” din Bistrița. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

30 martie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă masteranzilor din cadrul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

În Piața „Avram Iancu” din fața Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, participă la momentului inaugural al Marșului pentru Viață. Rostește o rugăciune de binecuvântare. Conduce, pe străzile din centrul municipiului Cluj-Napoca, procesiunea organizată în cadrul manifestării „Marșul pentru Viață”. La final, pe scena special amenajată în Piața „Avram Iancu”, rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

31 martie

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” Preacucernicului Părinte Octavian Picu, care timp de 30 ani a fost slujitor la altarul catedralei din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, la ceas de seară, slujește Vecernia, Pavecernița Mică și rostește o cateheză.

A consemnat Arhid. Claudiu-Ioan Grama

Medici și clerici

Prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta

xistă oameni care își închipuie, din lipsa unei minime culturi, că preotul a pătruns în așezămintele de sănătate abia după căderea comunismului. În realitate îi găsim pe preoți între credincioșii creștini încă din timpul primelor trei secole de existență a Bisericii lui Hristos, marcate de mari persecuții, până când împăratul Constantin cel Mare a dat celebrul edict de la Mediolanum din anul 313, în urma căruia închinătorii lui Hristos au putut să iasă din catacombe. Încă de la începuturile sale, Biserica creștină a obișnuit să facă rugăciuni pentru bolnavi, prin preoții săi, cu ungere cu untdelemn, în numele Domnului, potrivit recomandărilor Sfântului Iacob. Îngrijirea și vindecarea bolnavilor a fost una dintre grijile și datoriile morale ale Bisericii. Între harisme se găsesc și cele „vindecătoare”.

În perioada Bisericii primare, bolnavii erau cercetați și îngrijiți acasă, unii clerici învățând pentru aceasta medicina. Străinii erau găzduiți și ospătați, iar creștinii din închisori erau vizitați după puțină. Erau ajutați, sub acest aspect medical, inclusiv necreștinii. Pe vremea Sfântului Ciprian, creștinii au dat exemplul unui devotament fără margini, îngrijindu-i pe bolnavi și îngropându-i pe morții păgâni părăsiți de ai lor.

Îngrijirea bolnavilor, hrănirea celor flămânzi, îmbrăcarea celor fără haine, ca și ajutorul acordat nevoiașilor, erau expresii ale iubirii care se manifestau și prin caritate, întrucât iubirea creștină se exprimă printr-o ajuto-rare concretă a semenilor.

La sfârșitul secolului al IV-lea, datorită împăratului Teodosie cel Mare, Imperiul Roman a devenit creștin. În acel secol de mare înflorire a creștinismului, a monahismului, a teologiei, caritatea a ajuns la cote înalte. Atunci a creat Sfântul Vasile cel Mare o suită de așezăminte filantropice, care aveau dimensiunea unui oraș alcătuit din case de oaspeți, locuințe destinate bolnavilor și mai ales dintr-un soi de spitale de la care se va inspira și Biserica noastră câteva secole mai târziu, ridicând bolnițele. Aceste așezăminte filantropice s-au numit *vasiliade*, după numele întemeietorului.

În decursul Evului Mediu, care a dislocat Antichitatea, consecința a împământenirii creștinismului, când instituțiile păgâne ajunseseră în declin sau chiar dispărând, aceste așezăminte creștine de caritate au continuat să înflorească. În al doilea mileniu creștin, François Rabelais a scris o capodoperă veselă în manieră satirică, amuzantă și extravagantă, intitulată *Gargantua și Pantagruel*, menită lecturii oamenilor aflați într-un asemenea așezământ.

Cât privește Răsăritul european, marcat de creștinism, în cazul pământului nostru încă din acele trei secole – prilej pentru Arghezi să spună „Pământul Dobrogei seamănă cu al Palestinei. Cred că Iisus Hristos trebuie să fi umblat pe aici.” –, organizația bisericească a fost foarte puternică până în anul 602, când migratorii năvălesc și pustiesc. Până atunci, vreme de trei secole, Sciția Mică a fost o provincie imperială a statului romano-bizantin. Așadar, noi suntem părtașii Bisericii lui Hristos încă de la începuturi, întrucât spațiul dintre Dunăre și Mare a dat numeroși episcopi, între care și Teotim, participant la primul Sinod Ecumenic.

Urmele doctorilor fără de arginți le găsim în Sinaxarul nostru și în majoritatea calendarelor bisericești creștine. Sfinții mucenici, doctori fără de arginți ai Bisericii, Chir și Ioan, sunt prăznuiți de două ori în Sinaxar, prima dată pe

31 ianuarie. De asemenea, există trei perechi de sfinți, Cosma și Damian, tot fără de arginți, primii din Roma, ceilalți din Arabia și Asia Mică. Mulți dintre acești doctori fără de arginți care au trăit în epoca marilor persecuții au fost totodată și martiri. Îi găsim menționați cu ambele însușiri.

Lațul sfinților fără de arginți nu a încetat în cele două milenii de creștinism, până în prezent, și mă voi mărgini să numesc doar doi sfinți uriași, care au trăit în secolul XX. Este vorba de marele vindecător și doctor fără de arginți Sfântul Nectarie de la Eghina, celălalt fiind un medic chirurg care opera numai cu icoana Maicii Domnului în apropiere, lucrul acesta petrecându-se în demonica Uniune Sovietică. Sfântul Luca al Crimeii (1877-1961) a petrecut 11 ani în închisorile staliniste. Spre sfârșitul vieții sale, prigonitorii săi s-au resemnat. Există și la noi în țară părțile din moaștele sale. Cred că Sfântul Nectarie de la Eghina și arhierul Luca al Crimeii sunt atât mărturisitori ai lui Hristos, cât și doctori fără de arginți.

Un alt mare sfânt contemporan, Ioan Iacob de la Neamț, pe lângă ascultarea de bibliotecar la mănăstirea de metanie, s-a ocupat și cu îngrijirea bolnavilor, îndeletnicire pe care a continuat-o cu dragoste la Sfintele Locuri. În apropierea Iordanului, unde s-a nevoit două decenii, a lăsat o frumoasă amintire inclusiv bolnavilor necreștini.

În anii '50 ai secolului trecut, în unele închisori, legătura dintre medic și preot a atins înălțimi incredibile. Exemplul lui Nicolae Steinhardt, încreștinat ortodox la Jilava, cu o participare care a fost denumită ecumenică, a constituit un episod strălucit, fără să fie singurul. În primul volum din *Cronica ortodoxă*, apărut la editura ieșeană Timpul în 1994, scriitorul Dan Ciachir afirmă următoarele: „Între anii 1950-1954, la Penitenciarul din Târgu-Ocna, unde erau închiși deținuții tuberculoși, în majoritate tineri, studenți, pe care boala i-a scăpat de «reeducarea de la Pitești», aceștia au avut parte de o supraveghere mai puțin strictă, de condiții mai bune decât în celelalte închisori, chiar de medicamente și de devotamentul unor medici, în frunte cu doctorița Margareta Danielescu, pomenită cu grațitudine de atâția alți deținuți. Părintele Constantin Voicescu datorează anilor petrecuți la Târgu-Ocna însăși chemarea preoției: «În ce mă privește, vreau să subliniez din capul locului: viața de la Târgu-Ocna, cu frumusețile și tragismul ei, este aceea care m-a determinat să părăsesc studiul geografiei de care eram îndrăgostit și să optez, după eliberarea din 1954, pentru teologie și să mă preoțesc. N-am fost singurul.»” (p. 131).

Trecând de la spitalul de penitenciar la cel obișnuit, în toată perioada regimului comunist, cu discreție și grijă, dar și cu complicitatea unor medici, au fost spovediți și împărtășiți mulți oameni pe patul de suferință. Preotul venea îmbrăcat în civil, aducea într-o geantă epitrahilul și Sfânta Cuminecătură, spovedindu-l și împărtășindu-l pe credincios. Istoricul Stejărel Olaru, în cartea sa consacrată Mariei Tănase, arată că marea artistă a murit spovedită și împărtășită la spital, înainte de a trece la cele veșnice.

Regretatul Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu Anania le amintea medicilor că nu boala în sine îngârbovează bolnavul, ci șocul ruperii de viața normală și aruncarea, dintr-o dată, într-o altă viață. De aceea, spunea Înaltul, este nevoie de reumanizarea spitalului, iar această misiune Biserica noastră a încredințat-o preoților din spitale. Aceștia au o misiune foarte grea, preciza Vlădicul, pentru că „poporul nostru are o rea înțelegere asupra preotului la căpătâiul unui bolnav. Când bolnavul îl vede pe preot că se apropie cu Sfânta Cuminecătură, el crede că acesta este semnul premergător al morții lui, pe care nu este dispus să-l accepte. De aceea preotul trebuie să fie înțelept și precaut...”.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRIȚEANUL

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. Cornel Coprean,
Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Directorul Editurii Renașterea:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista.renasterea@gmail.com

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Darius Echim,
Arhid. Claudiu Ioan Grama, Protos. Maxim (Morariu),
Nicoleta Pălimaru, Elena Părvu,
Arhid. Sergiu Iustin Pop, Pr. Stelian Tofană,
Eugen Adrian Truța.

Postul Mare, perioadă cu belșug de daruri duhovnicești și acțiuni filantropice la ASCOR

Anul acesta, perioada Postului Mare a debutat cu multe evenimente duhovnicești și filantropice organizate de ASCOR Cluj-Napoca și de către întreaga comunitate a Bisericii Studenților. Prima săptămână, cea în care timp de patru zile, credincioșii participă la slujba de pocăință a Canonului Mare, a fost prilej de întâlnire în rugăciune, dar și în expresie artistică.

Astfel, în ajunul Duminicii Ortodoxiei, la demisolul Bisericii Studenților din Campusul Universitar „B. P. Hașdeu”, a avut loc vernisajul expoziției „Oglindiri”. Bucuria a fost deplină prin prezența în mijlocul iubitorilor de frumos a Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul, a Părintelui Arhid. Lect. Univ. Dr. Nicolae Bălan, dar și a mai multor pictori iconari și sculptori. Gazdele acestui vernisaj au fost Părintele Ciprian Negreanu și preoteasa Corina-Maria Negreanu.

Expoziția de icoane expuse la demisolul Bisericii Studenților îl transpune pe privitor în duhul Postului Mare și al Praznicului Învierii, descoperindu-i totodată alte teme. Autorii lucrărilor sunt artiști iconari din comunitatea Bisericii Studenților și membri din ASCOR, dar și artiști din alte localități, mulți dintre ei având o viață liturgică activă. Unii sunt consacrați picturii icoanelor, alții o practică doar din suflet, alături de profesia lor principală, alta, de zi cu zi.

Expoziția poate fi vizitată până pe data de 25 aprilie. În cadrul acesteia se regăsesc 73 de lucrări, printre care se numără icoane pe lemn, icoane pe sticlă sau pe pânză, frescă, miniaturi, cruci de lemn și bucăți de piatră sculptate, toate aparținând unui număr de 45 de artiști. Icoanele descoperă privitorilor puțin din sufletul și trăirea artiștilor: fie o mână sigură, experimentată, profesionistă, pentru care pictura nu mai trebuie învățată, ci recreată ca într-un act de creativitate și progres artistic continuu; fie o mână debutantă, inocentă, parcă nesigură, dar desăvârșită ca act de descoperire și inventare; fie o tușă smerită, retrasă, dar plină de dragoste, ca o icoană mai mult a sufletului decât a chipului; fie linia elegantă, fină, diafană, cu contururi ce se topesc ca într-o oglindă, încercând să cuprindă frumusețea cea preafrumoasă și de necuprins a chipurilor dumnezeiești.

În cadrul evenimentului, au luat cuvântul PS Benedict Bistrițeanul, Părintele Ciprian Negreanu, doamna preoteasă Co-

rina Negreanu și Părintelui Arhid. Lect. Univ. Dr. Nicolae Bălan, toți vorbind despre importanța realizării icoanelor ca modalitate de a-L vedea pe Dumnezeu, pe Sfinți, pe Maica Domnului prin intermediul actului artistic smerit.

La final, mulți dintre tinerii participanți și expozanți au purtat un dialog despre tehnici, culori, pigmenți, școli renumite în domeniul picturii icoanelor. Au aflat multe lucruri valoroase, împărtășind propriile lor experiențe, întrucât unii dintre ei, deși încă foarte tineri, au reușit să se bucure de stagii de practică la renumite școli de arte plastice din Europa, dar și să aibă propriile lor expoziții în țară și în străinătate.

Marșul pentru viață

Și anul acesta, în preajma praznicului Bunei Vestiri, organizațiile creștine din țară s-au implicat în mod activ în desfășurarea *Marșului pentru viață*, cu scopul de a trage un semnal de alarmă în privința numărului mare de avorturi efectuate zilnic în România și de a readuce în mintea privitorilor importanța vieții și realitatea că aceasta există încă din momentul concepției.

La Cluj, *Marșul pentru viață* a avut loc sâmbătă, 30 martie, începând cu ora 12.30. Acesta a fost organizat de ASCOR, în colaborare cu alte asociații creștine din Cluj. În discursul de dinaintea marșului, ÎPS Mitropolit Andrei Andreicuț a subliniat calitatea „de viață făcătoare” a Sfintei Treimi și prețuirea pe care Biserica creștină o acordă vieții.

Anul acesta, la Cluj, la marșul pentru viață au participat tineri, multe familii, ierarhi și preoți. Majoritatea purtau în mâini bannere cu mesaje precum: „Un copil e o bucurie!”, „Tată, iubeste-ne pe amândoi!”, „Mama ta a ales viața. Acum e rândul tău!”, „Viața are prioritate!”, „Îmi regret avortul” ș. a. Printre participanți s-au numărat și un număr mare de copii, de diferite vârste. Cu toții și-au dorit participe la eveniment pentru a încerca să fie vocile celor ce strigă mut, dându-și viața sub fiare ascuțite, chiurete și „medicamente”.

Înainte de a porni în marș organizat, mai mulți invitați au urcat pe scena aranjată în fața Catedralei Ortodoxe din Cluj-Napoca pentru a vorbi despre importanța susținerii vieții, despre necesitatea de a sprijini emoțional, duhovnicește, dar și financiar femeile aflate în momente dificile, adesea fiind constrânse să recurgă la avort.

De asemenea, tineri din cadrul comunității Bisericii Studenților, uniți în diferite formații muzicale, au interpretat o serie de cântece, în vederea sensibilizării opiniei publice.

Toate manifestațiile dedicate vieții, care au avut loc în atâtea orașe fie prin conferințe, prin vizionări de film, concerte, dar și prin marșul în sine, au avut scopul de a sensibiliza conștiința celor care au participat la aceste evenimente în mod activ sau pasiv, dar și intenția de a ridica semne de întrebare pentru cei care cred că avortul este un drept al femeii, iar actul de a curma viața unui prunc în pântece nu este ucidere.

Conferințele duhovnicești

Perioada Postului Mare este de asemenea un timp al întâlnirilor cu importanți părinți duhovnicești, care,

fiind invitați de ASCOR, susțin o serie de conferințe dedicate acestei perioade de maximă intensitate duhov-

nicească, dar și abordând diverse subiecte teologice actuale, precum și teme de interes pentru tinerii preocupați de creșterea spirituală.

În prima săptămână a Postului Mare, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, le-a vorbit celor prezenți la conferință despre rolul rugăciunii în viața unui creștin. Tema abordată a fost: *Rugăciunea ține lumea*. Cel de-al doilea invitat, oaspete așteptat mereu cu mult drag de către ASCOR Cluj-Napoca, a fost Părintele profesor Vasile Mihoc, care a vorbit despre *Înșelarea în viața spirituală a tinerilor*. O prezență cu totul sinceră în cadrul întâlnirilor duhovnicești a fost Părintele profesor Constantin Coman, care a abordat subiectul intitulat *Ispita blocării în discurs*.

Pe parcursul săptămânilor care vor urma, vor mai conferenția Părintele Lect. Dr. Dorin Opreș, cu tema *Sfințenie și mărturisire în lumea de azi. Cuviosul Gherontie cel Nebun Pentru Hristos*; Părintele Conf. Univ. Dr. Vasile Vlad care va propune spre discuție tema *Îmbrăcămintea – de la cultura trupului la sensurile duhovnicești*; Părintele Cezar Axinte fiind invitatul din penultima săptămână a Postului Mare va încerca să ne răspundă la întrebarea dacă: *Au pierdut tinerii harul?*

Liturghii misionare ale ASCOR și alte activități filantropice desfășurate de ascoriști

Prima Liturghie misionară din acest post la care a participat o parte dintre tinerii ASCOR a fost cea din parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din comuna Livezile, județul Bistrița-Năsăud. Părintele Ștefan, preotul paroh al comunei Livezile, fost membru ASCOR, i-a întâmpinat cu căldură și bucurie pe tinerii care au dat răspunsurile în cadrul Sfintei Liturghii din ziua de 30 martie.

După Liturghie, cu toții, tinerii, părintele paroh, dar și câțiva membri ai parohiei, au luat împreună prânzul, bucurându-se unii de alții, continuând astfel comuniunea euharistică. Înainte de a se întoarce spre casă, ascoriștii au poposit la Mănăstirea Strâmba, unde s-au închinat la moaștele Sfântului Ierarh Spiridon și ale Sfintei Mucenice Filoftea.

Pe parcursul Postului Mare, tinerii din ASCOR Cluj-Napoca vor participa în mod constant la astfel de Liturghii misionare, în diferite localități din Cluj sau din județele apropiate, mai ales acolo unde strana bisericii are nevoie de ajutor în cântare și de împreună participare cu tinerii coriști.

Alte activități filantropice organizate de ASCOR Cluj-Napoca în această perioadă a fost *Campania de donare de sânge*, precum și vizitarea bolnavilor din spitalele Clujului. Nu este mai mare mângâiere pentru acești oameni țintuiți la pat de boală decât a primi un cuvânt de mângâiere, o privire caldă, un dar mic, dar din tot sufletul. „Luna martie a fost o lună tare frumoasă și plină de împliniri. În cadrul departamentului filantropic, s-a desfășurat mersul prin spitale, în care voluntarii au oferit doamnelor de mărtisoare, pentru a vesti sosirea primăverii și pentru a schimba o vorba bună, oferind un zâmbet oamenilor aflați în nevoie. Ne-am mai bucurat și de oamenii care au venit la donare de sânge. Am fost acolo să-i ajutăm pe cei care doresc să doneze. A fost un început frumos de primăvară, pentru că: *mai fericit este a da decât a lua*”, mărturisesc tinerii din ASCOR, participanți activi la majoritatea demersurilor filantropice.

Urmează multe evenimente care se vor desfășura în cea de-a doua parte a Postului Mare. Va fi tradiționalul pelerinaj pe jos de la Iclod la Mănăstirea Nicula, pelerinaj desfășurat de aproape 15 ani de comunitatea Bisericii Studenților și ASCOR Cluj-Napoca, eveniment care întrunește sute de participanți de toate vârstele. Vor mai fi drumeții pe care tinerii le desfășoară în mod constant, dar vor fi și zile de intensă rugăciune, de contemplare și de așteptare a Marelui Praznic al Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Ancorați în viața duhovnicească, în viața liturgică, tinerii dobândesc puteri și înțelegeri profunde ale rostului și parcursului lor pentru devenirea cea întru Hristos, Mântuitorul nostru, Postul Mare fiind perioada cea mai propice pentru zidirea sufletească.

În esență, ce este postul?

Redacția

Cum să postim? Care este adevăratul post? În esență, ce este postul? De ce trebuie să postim? Iată câteva întrebări ce se pun constant în Biserică la începutul fiecărui post, având ecou în noi toți.

Orice creștin înțelege sau încearcă să înțeleagă valoarea postului și de aceea ar vrea ca jertfa postului său să fie bine primită de Dumnezeu. Dorim ca postul să-și atingă scopul, acela de instrument al mântuirii, și să ne ajute să ne apropiem și să-L cunoaștem mai mult pe Dumnezeu. Să învățăm să-L iubim mai mult pe Dumnezeu și pe aproapele nostru – acesta este în esență rostul cel mai adânc al postului. Dacă nu tindem spre această țință, el își pierde orice rol spiritual, esențial, devenind un simplu efort pentru menținerea condiției fizice, doar un organizator al vieții cotidiene sau, cel mult, un fortifiant al voinței personale.

Înainte de toate, postul are un rol spiritual, de jertfă plăcută înaintea lui Dumnezeu; până la urmă, are un rol mântuitor, mergând pe înțelesul *post înseamnă pocăință*. Iar pocăința este în primul rând metanoia (*meta-nous* – schimbarea minții, înnoirea minții, și anume curățirea ei). Propovăduirea Mântuitorului nostru Iisus Hristos a început cu această chemare spre pocăință, spre înnoirea minții; înseamnă că mintea omului, a noastră, a tuturor, e stricată, e pervertită. O asemenea minte stricată, înșelată, trage tot omul înspre moarte duhovnicească, fiindcă *dacă ochiul tău e rău, tot trupul tău va fi întunecat* (Matei 6: 23). În acest caz, postul ca pocăință, ca schimbare a minții, devine un exercițiu obligatoriu, fundamental pentru mântuirea sufletelor noastre.

Sfântul Apostol Pavel și, în genere, învățătura creștină nu sunt împotriva rațiunii, ci împotriva pervertirii ei, a îngâmfării ei, a rolului pervers pe care îl poate juca și îl joacă uneori mintea omului. Mândria minții, a rațiunii, este cea de care trebuie să ne ferim. Omul se identifică cel mai mult cu această minte-idol, mândră și îngâmfată – de fapt, se sălășluiește într-o ignoranță hrănită de mulțimea patimilor și de închipuita cunoaștere. Duhul stricat al minții noastre a construit o „înțelepciune a veacului acestuia” și, în loc să-L recunoască și să-L cinstească pe Dumnezeu din și în fapte, a ajuns să se închine zidirii ca lui Dumnezeu. Astfel, *zicând că sunt înțelepți au ajuns nebuni* (Romani 1: 22).

Acesta este imperativul creștin: *Înnoiți-vă în duhul minții voastre* (Efeseni 4: 23), *Cu mintea fiți desăvârșiți!* (Efeseni 4: 14). Este vorba despre mintea – rațiune smerită care își cunoaște locul; mintea – pelerin pururi căutător al lui Dumnezeu în învățăturile Sfintelor Scripturi, în știință și în toată zidirea; mintea care-L caută și-L recunoaște pe Dumnezeu și apoi poartă și seamănă, în tot ce înseamnă omul deplin, semințele învățăturii dumnezeiești, boabele de lumină divină; mintea slujitoare care lucrează pământul inimii seamănă sămânța cea bună, o păzește și o ajută să crească; mintea care alungă și surpă gândurile și toată înălțimea care se ridică împotriva cunoașterii lui Dumnezeu și aduce tot gândul spre ascultarea lui Hristos (II Corinteni 10: 5).

Acesta este principalul rost pe care l-a dat Dumnezeu minții, rațiunii. Înțelepciunea divină luminează rațiunea și o înalță pe culmi. Rațiunea umană se înnoiește și se curăță atât de mult, după cum spunea Mitropolitul Nicolae Mladin, încât participă la Rațiunea lui Dumnezeu.

Echipa: Tatiana Onilov

Anca-Maria Bica, Bogdan Herțeg,

Maria-Magdalena Goia, Maria Fărcaș

Adresa ASCOR:

Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:

Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca

Fax: 0264/595 300

revista.filocalia@yahoo.com